PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 90 lir

Leto XXVII. Št. 245 (8033)

TRST, sreda, 20. oktobra 1971

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 pa v tiskarni «Slovenija» v gozdu pod Vojskem pri Idriji. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

RAZGOVOR S POSLANCEM ŠKERKOM

O rabi slovenščine pred sodiščem

Zapleten postopek reforme zakonika o kazenskem postopku - Za Škerkov predlog so glasovali poslanci vseh skupin, razen monarhistov in neofašistov

Poslanska zbornica je zaključila splošno razpravo o zakonskem predlogu, ki se nanaša na reformo zakonika o kazenskem postopku. Zakonik izvira še iz fašističnih časov in vsebuje člen 137, ki prepoveduje manjšinam svobodno uporabo svojega jezika v odnosu do sodnih oblasti. Zbornica je pričela o tem predlogu razpravljati že pred leti, nato je senat zbornične sklepe poslabšal in sedaj je zakonski predlog ponovno pred poslanci.

Vpr.: Poslanska zbornica je 22. V. 1969 na predlog slovenskega poslanca Škerka odobrila popravek, ki določa etničnim manjšinam svobodno uporabo njihovega jezika v odnosu do sodnih oblasti.

V tej zvezi smo vprašali poslanca Škerka, kako bo s tem zakonom, če obstajajo možnosti, da ga «popravijo» (bolje rečeno poslabšajo) v senatu, ali če se je od glasovanja v poslanski zbornici do glasovanja v senatu kaj spremenilo.

Odgovor: Nič se ni spremenilo. Saj se ni moglo nič spremeniti. V poslanski zbornici sem vložil popravek, ki je predvideval ukinitev prepovedi rabe jezika, ki ni italijanski, ter navedbo pravice do uporabe materinega jezika za etnične manjši. med vsemi fazami procesa». Moj predlog je bil zelo širok. Na tej osnovi je prišlo do razprav in do važnega političnega soglasja skoro vseh strank parlamenta: KPI, PSIUP, PSI, SVP, PRI, KD, PLI, seveda razen monarhistov in neofašistov.

Poslanec Albin Škerk

Poslanska zbornica je torej odobrila zakonski predlog, ki določa pripadnikom slovenske narodnostne skupnosti pravico uporabe njihovega jezika pred sodiščem.

Vpr.: V senatu je prišlo do sprememb. Se je v zvezi z vašim predlogom, kaj spremenilo?

Odg.: Ne! Ni moglo priti do sprememb, saj je za spremembo člena 137 fašističnega zakonika o kazenskem postopku prišlo do širokega soglasja, da ni mogoče obnoviti zakonika z določbami o diskriminaciji sodržavljanov.

Vpr.: Z drugimi besedami to pomeni, da ponovna razprava v zbornici in predvidena razprava v senatu ne bo prizadela vašega popravka?

Odg.: To je točno. To vprašanje je bilo že rešeno. Parlament ga je rešil. Seveda pa gre šele za pooblastilni zakonski predlog vladi, katerega mora izglasovati parlament. Ko bo to opravljeno (v zelo kratkem času v poslanski zbornici, nato še ne vemo koliko časa v senatu) bo pričela izdelovati nov zakonik o kazenskem postopku vladna komisija sestavljena iz strokovnjakov, ki mora to svoje delo opraviti v dveh letih. Takrat se bomo ponovno vrnili v parlament in ponovno glasovali.

IZREDNO RESEN POLOŽAJ NA INDIJSKO-PAKISTANSKI MEJI

«Storili bomo vse da preprečimo vojno»

Tako je izjavila časnikarjem Indira Gandi

Topniški dvoboj in boji gverilcev Bangla deša

NOVI DELHI, 19. — Predsednica indijske vlade Indira Gandi je imela danes tiskovno konferenco, na kateri je govorila o nevarnem položaju, ki je nastal na meji s Pakistanom in izjavila, da je položaj zelo resen in da bo Indija storila vse, kar je v njeni moči, da prepreči vojno.

Indira Gandi je pri tem naglasila, da bi moral biti prvi korak za zmanjšanje obstoječe napetosti na meji s Pakistanom, da pakistanske oblasti prenehajo z grozodejstvi v Vzhodnem Pakistanu in da zagotovijo povratek v domovino devetim milijonom prebivalcev, ki so pribežali v Indiio.

Na vprašanje, ali je možen neposredni dogovor s pakistanskim predsednikom Kanom, je Indira Gandi odgovorila: «O katerih vprašanjih naj bi razpravljala Indija in Pakistan? Osnovno vprašanje, ki pogojuje sedanji položaj, je odnos med vojaškim režimom Islambada in narodom «Bangla deša», nato je indijska predsednica izjavila, da bo «Indija storila vse, da prepreči vojno. Toda položaj je zelo resen in vojska obeh držav se približuje meji in smo zaradi tega prisiljeni zavarovati našo obrambo».

Indijska predsednica je časnikarjem izjavila, da ni potrebno, da bi združeni narodi poslali v Indijo opazovalce, da bi proučili vprašanje beguncev. Povedala je, da vsak dan pride v Indijo 40 tisoč vzhodnopakistanskih beguncev, ker iščejo varnost in dostojanstvo.

Indijska tiskovna agencija je sporočila, da je prišlo vzdolž meje med Indijo in Vzhodnim Pakistanom do številnih spopadov med indijskimi in pakistanskimi vojaki. Pakistanske enote, pravi agencija, so s topništvom obstrelievale indijsko ozemlje. Topniški dvoboj, ki je trajal petinštirideset minut, ni povzročil žrtev na indijski strani. Po vesteh iste agencije pa so imeli Pakistanci v zadnjih dveh dneh 32 mrtvih v spopadih z gverilci «Bangla deša», ki so preteklo soboto razstrelili tudi železniško progo med Hilijem in Pančibilijom. Poleg tega so v Indiji sporočili, da je pakistansko letalstvo prvikrat uporabilo reakcijska letala «sabre» v boju proti gverilcem «Bangla deša». Pakistanska vojska je v prejšnjih dneh imela hude izgube tudi v okrožju Silhet, kjer so gverilci napadli tri čolne za prevoz vojakov in tri izvidniške čolne.

Zaradi vedno večje nevarnosti vojaškega spopada med Indijo in Pakistanom, so prebivalci indijskih vasi ob meji s Pakistanom zapustili svoja bivališča in se umaknili v notranjost dežele.

Iz Karačija poročajo, da je Pakistan uradno opozoril Indijo, da bo njegovo vojaško letalstvo «ustrezno odgovorilo», če bodo indijska letala nadaljevala s poleti nad pakistanskim ozemljem. To opozorilo je poslal indijskemu poveljstvu vojnega letalstva poveljnik pakistanskega vojnega letalstva Rahim Kan. V brzojavki maršala Kana je rečeno da indijska letala že dalj časa kršijo zračni prostor tako Vzhodnega kot Zahodnega Pakistana. Če se bodo ta «premišljena izzivanja» nadaljevala, je rečeno v brzojavki, bo pakistansko vojno letalstvo prisiljeno ustrezno nastopiti.

Pakistanski radio je danes sporočil, da je indijsko topništvo, ki je obstreljevalo pakistansko ozemlje ubilo 29 oseb in jih 41 ranilo. Radio je povedal, da so Indijci izstrelili okrog 1500 granat proti 19 vasem v Vzhodnem Pakistanu. Poleg tega je pakistanski radio sporočil, da so pakistanski vojaki ubili 35 «mdijskih agentov», ki so skušali s čolnom prepluti reko ob meji in prepeljati v Vzhodni Pakistan orožje in živila.

Kot poročajo iz Washingtona, je ameriško zunanje ministrstvo navezalo stike s Sovjetsko zvezo, Veliko Britanijo in Francijo ter predlagalo naj štiri velesile složno nastopijo, da preprečijo vojno med Indijo in Pakistanom. Zaskrbljenost za zaostritev položaja na indijsko - pakistanski meji je izrazil tudi glavni tajnik Združenih narodov U Tant.

MOSKVA, 19. — Radio Moskva je sporočil, da bo predsednik vlade Kosigin še ta mesec obiskal Kubo na povabilo CK kubanske partije in revolucionarne vlade.

Indira Gandi v pogovoru z begunci iz Vzhodnega Pakistana

NEKAJ DEJSTEV IN MISLI OB POPISU PREBIVALSTVA

Popis prebivalstva ni niti potres niti poplava, ki prideta, kadar se jima zljubi. Popis prebivalstva je po zakonu vsakih deset let. Zato je mogoče do potankosti predvideti, kdaj morajo biti pripravljene popisnice, kdaj popisovalci, itd. Kljub temu je letos prišlo do neprijetnih zapletov v zvezi s slovenskimi prevodi popisnic. Zakaj? Nikakor ne iz tehničnih razlogov. Osrednji statistični zavod (ISTAT) ima, ali bi vsaj moral imeti, bogato izkušnjo iz leta 1961. Takrat je toliko omalovaževal Slovence, da je dal natisniti vsako od štirih različnih popisnic le v 600 izvodih (glej delovni nalog tiskarne Salto št. 6361 od 3. 10. 1961). Toda povpraševanje po slovenskih prevodih je bilo pred desetimi leti tolikšno, da so slab teden kasneje dali natisniti še 12.000 družinskih listov, 1500 popisnic za podjetja in 1500 popisnic za krajevne enote (glej delovni nalog tiskarne Salto št. 6382 od 9. 10. 1961). Ker pa je bil takrat popis že 15. oktobra, so do natisa druge izdaje popisovalci oddali že skoraj vse popisnice in slovenski prevodi so obležali v skladiščih. Tudi najbolj zaveden slovenski popisovalec namreč ni tako neumen, da bi za enkratno plačilo dvakrat raznašal popisnice, če tega nihče od njega izrecno ne zahteva.

Potem so minila leta in pri ISTAT bi bili lahko tudi pozabili na slovenske prevode. Toda 23. novembra 1969 je ISTAT izvedel poizkusni popis prebivalstva, pri katerem so bila vzeta v poštev tudi nekatera območja Tržaškega ozemlja. Pristojni občinski uradi so tedaj opozorili funkcionarje osrednjega statističnega zavoda na to, da je potreben tudi slovenski prevod. In res je ISTAT že junija letos, ko še niti ni bila pripravljena posebna popisnica za Tržaško ozemlje, mislil na slovenski prevod, ki naj bi bil le pripomoček za izpolnitev italijanskega izvirnika.

Tehničnih vzrokov torej ni za pomanjkanje slovenskega prevoda popisnic. Kajti če ravnanje iz leta 1961 lahko opravičimo z dejstvom, da ISTAT ni vedel, koliko je Slovencev, to letos ne velja. Po svojem lastnem štetju je vsaj sredi leta 1965 vedel, da je na Tržaškem ozemlju najmanj 7.968 družin, ki imajo družinskega poglavarja slovenskega jezika.

Da gre za druge razloge, kaže tudi ta podrobnost: ISTAT da natisniti na vsako svojo tiskovino, poleg imena in kraja tiskarne, še število in datum naročilnice ter število izvodov (na poizkusni popisnici iz leta 1969: Tip. STAGRAME-Casavatore (NA) — lett. ord. n. 26298 del 27-2-69 - c. 120.000; na letošnji splošni popisnici: ILTE Torino — Lett. ord. n. 6729 del 26-2-71 (c. 28.000.000); na letošnji popisnici za Tržaško ozemlje: ILTE Torino — Lett. ord. n. 6729 del 26-2-71 (c. 230.000); na slovenskih prevodih letošnjih popisnic pa piše samo Tip. Valentini — Trieste. Je mar ta slovenski prevod manj pomembna tiskovina kot Istatova ovojnica za tiskovine, ki nosi podatek Stab. Blasetti — Pomezia — Ord. 12813 del 13-4-70 (30.000)? Kdo in zakaj ima interes, da se javnosti prikrijejo številka in datum naročilnice ter naklada slovenskega prevoda oziroma prevodov?

Tudi drugače kažejo slovenski prevodi popisnic znatno omalovaževanje Slovencev. Italijanska popisnica je sestavljena iz desetih listov, od katerih je eden sinje barve, eden pa rožnate. V tej popisnici je dovolj prostora za popis 6 oseb. Slovenski prevod obsega le šest listov, od katerih ni nobeden barvan. Navodila, ki so v izvirniku na drugem listu (sinje barve), so v prevodu na šestem listu. Besedilo, ki je v izvirniku na devetem listu (rožnate barve), je v prevodu na dveh različnih listih (na četrtem in petem) in ga tako, v nasprotju z natisnjenim navodilom, ni mogoče sneti ter nato postaviti med prvo in drugo stran popisnice. Poleg tega je v prevodu dovolj prostora le za popis dveh oseb. Se je mar kdo bal, da bodo slovenski družinski poglavarji vsi po vrsti izpolnili slovenski prevod namesto italijanskega izvirnika? Saj ISTAT že ve, koliko članov ima poprečno slovenska družina na Tržaškem!

Enako omalovaževanje Slovencev kaže tudi prevod uradnega lepaka. List je velik le za polovico onega z italijanskim besedilom. Črke so seveda tudi manjše: na italijanskih lepakih merijo 10 mm, na slovenskih le 3,5 mm. Poi beležke, da je lepak prost kolkov in pristojbin, je izpuščene.

Očitno se je našel bister gospodarstvenik, ki je predlagal, naj na nekaj stotinah (?) slovenskih lepakov in nekaj tisočih (?) slovenskih popisnic prištedijo vsaj trohico od težkih milijard, ki so jih potrosili za stotisoče italijanskih lepakov in milijone italijanskih popisnic Bog jim žegnaj za prihranek, če se zadovoljijo s tako malenkostjo!

A. Ž.

V ZBORNICI OBRAVNAVAJO ZAKONIK O KAZENSKEM POSTOPKU

V četrtek glasovanje o stanovanjski reformi

Ostre kritike na račun rimske prokure v zvezi z obtožbami tajnika PSI Mancinija

RIM, 19. — Poslanska zbornica je danes zaključila splošno razpravo o predlogu pooblastilnega zakona vladi o reformi zakonika o kazenskem postopku. Danes so pričeli razpravljati o posameznih členih in bodo to razpravo nadaljevali tudi jutri, ko predvidevajo zaključno glasovanje.

Komisija za javna dela senata je danes na posvetovalnem zasedanju odobrila zakonski predlog o reformi stanovanjske politike, ki je doživel v trenutni parlamentarni zgodovini zanimiv razvoj: najprej je zakonski predlog sestavila vlada, nato se je o njem razvila ostra bitka v poslanski zbornici, ko je leva opozicija prevladala in zakon bistveno popravila; sledila je še ostrejša bitka v senatu in znatno poslabšanje zakona. Končno je zakonski osnutek «prispel» v poslansko zbornico, ki ga je ponovno popravila. Sedaj ga je odobrila komisija za javna dela senata in se pričakuje, da bo dokončno izglasovan v četrtek na seji senata.

Minister za javna dela Lauricella je v tej zvezi izjavil novinarjem, da je senatna komisija osvojila popravke poslanske zbornice in da pričakuje, da se bo v četrtek končalo razburljivo razdobje razprav o tem pomembnem zakonu.

Proračunski minister Giolitti se bo v sredo 27. oktobra sestal s predstavniki sindikalnih konfederacij CGIL, CISL in UIL. Razpravljali bodo o osnutku gospodarskega načrta za razdobje 1971-75. Socialistični minister Giolitti na ta način pričenja uradni razgovor med sindikati in vlado o gospodarskem programiranju.

Zaostrujejo se obtožbe dveh rimskih namestnikov državnih pravdnikov Franca Plotina in Claudia Vitalona, katera je včeraj zelo ostro obsodil socialistični senator Jannuzzi, da sta povezana s fašisti in z mafijo. Oba preiskovalca se skrivata za tajnostjo preiskovalnega postopka in pravita, da obtožbe na njun rovaš niso pravno utemeljene.

Gre za obtožbe rimske prokure, da je tajnik PSI Mancini zagrešil resna, po zakonu dejanja in da je kot minister za javna dela omogočil zmago na javnih natečajih ANAS za podjetja, ki so bila z njim povezana. Mancini pravi, da o vsem tem nič ne ve, da ni prejel nikoli nobene obtožbe, da se o vsem tem šušlja in ga obtožujejo brez najmanjše utemeljitve. Končno trdi tajnik PSI, da je pripravljen odgovorjati pred katero koli sodno oblastjo in da se ne skriva za imuniteto parlamenta.

Iz teh dejstev je izhajal znani socialistični senator Jannuzzi, ki je na obtožbe obeh rimskih državnih pravdnikov odgovoril, da je želel opozoriti parlament, da gre za odgovornost parlamenta. Vse drugo ni pomembno in lahko zveni samo kot zmerjanje parlamenta.

WASHINGTON, 19. — Glasnik Bele hiše je sporočil, da je predsednik Nixon sklenil poslati sekretarja za zaklad Johna Connallyja v Sajgon na svečanost ustoličenja kolaboracionističnega predsednika Van Thieuja. Svečanost bo 31. oktobra. Connally bo nato obiskal še Tajsko, Filippine in Japonsko.

KISSINGER ZAČNE DANES POGOVORE S PEKINŠKIMI VODITELJI

Še negotov izid glasovanja o kitajskem zastopstvu v OZN

Odločilno bo stališče, ki ga bo zavzelo dvanajst še neodločenih delegatov

NEW YORK, 19. — Henry Kissinger bo čez nekaj ur dospel v Peking, kjer bo nemudoma začel pogovore za pripravo obiska ameriškega predsednika Nixona na Kitajskem. Pogovori bodo potekali v strogi tajnosti, kot priča tudi dejstvo, da niso niti enemu ameriškemu časnikarju dovolili, da bi spremljal predsednikovega zunanjepolitičnega svetovalca. Pogovori bi morali trajati štiri dni ter zaobjeti tehnična vprašanja poteka Nixonovega obiska. Jasno pa je, da bodo prišli na dnevni red tudi politični problemi, posebno ko bo treba določiti teme, ki jih bodo obravnavali na ameriško - kitajskih srečanjih.

Vse kaže, da se Kissinger v pogovorih s Čuenlajem in drugimi pekinškimi voditelji ne bo dotaknil vprašanja vstopa LR Kitajske v OZN, o čemer teče sedaj debata v generalni skupščini v stekleni palači. Isto bodo verjetno storili tudi Kitajci, čeprav bi znal izid glasovanja v svetovni organizaciji znatno vplivati na ozračje, ki ga bo Nixon našel, ko se bo odpravil na «zgodovinsko pot», v Peking.

Predvidevanja o izidu tega glasovanja so za sedaj izredno negotova. V ameriškem taboru vlada sicer glede tega precejšen optimizem: v krogih državnega departmaja so dali vedeti, da bi morali ameriško resolucijo, ki določa, da je za izgon Formoze iz OZN potrebna dvetretijinska večina, odobriti s tremi glasovi večine. Še bolj optimisti so v krogih formoške delegacije, kjer trdijo, da bi morala ameriška resolucija prevladati za pet ali šest glasov. Po nekem neuradnem štetju, ki so ga opravili v neodvisnih krogih, pa naj bi ZDA ne razpolagale s potrebno večino. Obstaja še četrta verzija, po kateri naj bi bile sedanje možnosti Američanov in zagovornikov Pekinga točno enake.

Henry Kissinger

Vse kaže, da bo izid glasovanja odvisen od kakih dvanajstih držav, ki se še niso odločile. Sedem držav, in sicer Bahrein, Grčija, Izrael, Laos, Malta, Senegal in Togo, naj bi bilo bolj naklonjenih ameriški resoluciji, pet pa (Burundi, Gujana, Irska, Islandija in Italija) naj bi nameravalo glasovati za albansko resolucijo in torej proti teoriji «dveh Kitajsk».

Današnje nadaljevanje razprave v generalni skupščini ni prineslo nobenih presenečenj: na govorniškem odru so se zvrstili zastopniki Japonske, Pakistana, Cejlona, Romunije, otokov, Mauritius, Afganistana, Ekvadorja, Islandije, Filipinov, Zambije in Gambije. Govoriti mora še najmanj šestdeset delegatov, prvo važno glasovanje pa bi moralo biti sredi prihodnjega tedna, ko bo treba sklepati o ameriški zahtevi, naj bi dali prednost glasovanju o resoluciji, ki predvideva, da je vprašanje izključitve Formoze «važno vprašanje», o katerem je treba odločati z dvetretijinsko večino.

V BARCELONSKI TOVARNI SEAT

Španska policija streljala na delavce

Trije delavci ranjeni - Podjetje suspendiralo stavkajoče

BARCELONA, 19. — Španska policija je streljala na delavce v barcelonski tovarni SEAT, španski podružnici italijanske avtomobilske tovarne FIAT. Policija je včeraj vdrla v tovarno na zahtevo vodstva podjetja ter napadla stavkajoče delavce. En delavec je bil hudo ranjen, dva pa laže. Tudi pet agentov je bilo na lažji način ranjenih.

Po incidentih so tovarno zaprli, policija pa jo je zastražila. Več tisoč delavcev barcelonskih tovarn je danes stavkalo v znak solidarnosti z delavci SEAT. V središču mesta pa so univerzitetni študentje priredili protestno demonstracije. Stavkajoče delavce SEAT je podjetje suspendiralo za en teden.

Danska namerava navezati stike s Severnim Vietnamom

KOPENHAGEN, 19. — Danska socialdemokratska manjšinska vlada namerava navezati diplomatske odnose z Demokratično republiko Vietnama. Sporočilo je dal v parlamentu ministrski predsednik Jens Otto Krag, ki je dejal, da namerava njegova vlada slediti zgledu Švedske, Norveške in Švice ter da bo navezava odnosov s Hanojem pomenila «prispevek v korist miru v Vietnamu».

MED OBISKOM PREDSEDNIKA TITA V INDIJI

Pogovori za okrepitev gospodarskega sodelovanja med Indijo in Jugoslavijo

NOVI DELHI, 19. — Predsednica indijske vlade Indira Gandi je priredila danes slovesno kosilo v čast predsednika Tita in njegove soproge. Na kosilu so bili poleg vseh članov jugoslovanske delegacije najvišji državni voditelji in kulturne osebnosti. Po kosilu je predsednica Indira Gandi v razgovoru z novinarji dejala, da so bili razgovori s predsednikom Titom, starim prijateljem, zelo koristni. Predsednica indijske vlade je na zanimanje novinarjev o nedavno podpisani sovjetsko - indijski pogodbi dejala, da gre za pogodbo o miru, prijateljstvu in sodelovanju, ki ni usmerjena proti nikomur, za pogodbo, ki utrjujejo prijateljstvo Indije s Sovjetsko zvezo. Indira Gandi je poudarila, da je to mišljenje večine ljudi, razen ozkega kroga politikov in časnikov, ki zastopajo drugo mišljenje in je v zvezi s tem poudarila, da nobena tuja sila ne more zavirati razvoja Indije. Na vprašanje ali je bilo v razgovorih s Titom obravnavano tudi vprašanje izboljšanja odnosov Indije z Ljudsko republiko Kitajsko, je Indira Gandi izrazila prepričanje o postopnem izboljšanju ozračja med Indijo in Kitajsko. Pripomnila je, da obstajajo možnosti za izmenjavo veleposlanikov med obema državama.

Predsednik Tito se je nocoj v jugoslovanskem veleposlaništvu srečal z zastopniki jugoslovanskega gospodarstva, ki so ga seznanili z nekaterimi problemi, ki ovirajo hitrejši razvoj blagovne izmenjave z Indijo. Tito je na kraju razgovora obljubil, da bo Jugoslavija skušala odstraniti vse ovire za hitrejši razvoj gospodarskih odnosov. Važno je, da je na obeh straneh dobra volja in da bo gospodarsko sodelovanje v skladu s stopnjo političnega razumevanja in političnih odnosov med obema državama. V vsakem primeru moramo omogočiti, je poudaril Tito, da se blagovna izmenjava čimbolj poveča.

Član zveznega izvršnega sveta dr. Anton Vratuša in indijski minister za zunanjo trgovino Lalit Narajan Miskra sta se danes popoldne razgovarjala o vprašanjih jugoslovansko - indijskega gospodarskega sodelovanja. Dogovorila sta se, da se bosta do prihodnjega zasedanja mešane komisije o gospodarskem sodelovanju obe strani pripravili za rešitev obstoječih vprašanj, posebno glede blagovne izmenjave. Pomenila sta se tudi o delovanju neuvrščenih na področju gospodarskega sodelovanja, posebno v zvezi z bodočim sestankom ministrov 75 držav v Limi.

Letala ZDA po pomoti obstreljevala položaje Sajgoncev: 18 mrtvih

SAJGON, 19. — Ameriški lovski bombnik je po pomoti obstreljeval z 230-kilskimi bombami južnovietnamsko vojaško postojanko, v kateri je bilo 18 vladnih vojakov ubitih, sedem pa ranjenih. Sporočilo je dal danes ameriški vojaški glasnik, ki je povedal, da je do incidenta prišlo včeraj v bližini meje s Kambodžo. Bombe je letalo izstrelilo proti cilju, ki mu ga je določil poveljnik neke sajgonske enote in ki ga je prej lokaliziralo ameriško izvidniško letalo.

Ko je prišlo do incidenta, je bila vidljivost odlična. Nekoliko prej so ameriška letala bombardirala druge domnevne partizanske položaje na istem področju. Bombnik vrste «A-37 dragonfly» je izredno točno ciljal postojanko.

To ni prvi tovrstni incident v Vietnamu. Najhujši se je zgodil 15. marca letos, ko so ameriška letala obstreljevala z napalmom položaje kolaboracionistične vojske na laoškem ozemlju. Takrat je bilo ubitih 36 Sajgoncev.

ZASEDANJE MINISTRSKEGA SVETA EGS

Razprava o odnosih z ZDA

Uvedba 10-odstotnega dodatnega davka na uvoz na Danskem povzročila presenečenje in zaskrbljenost med evropsko šesterico

LUKSEMBURG, 19. — Na današnji seji sveta zunanjih ministrov Evropske gospodarske skupnosti so sklenili sklicati v drugi polovici novembra zasedanje ministrskega sveta gospodarske skupnosti, katerega se bodo udeležili zunanji ministri, zakladni ministri, finančni ministri, ministri za kmetijstvo in ministri za zunanjo trgovino. Zasedanje bo v Bruslju. Na njem bodo razpravljali o denarni in zunanjetrgovinski krizi, ki je nastala po ameriških gospodarskih in denarnih ukrepih.

Na današnji seji so zunanji ministri obširno razpravljali o težavah, ki označujejo sedanje odnose evropske šesterice z ZDA zaradi ukrepov, ki jih je Nixon sprejel preteklega avgusta.

Po priporočilu predsednika izvršne komisije EGS Malfattija, bi morala gospodarska skupnost do konca leta začrtati v glavnih obrisih predloge za rešitev zunanjetrgovinskih in denarnih vprašanj, kot na primer ukinitev ameriškega 10-odstotnega davka na uvoz in ureditev menjalnega tečaja valut.

Med današnjo sejo so zunanji ministri evropske šesterice s presenečenjem sprejeli vest, da je danska vlada sklenila uvesti 10-odstotni dodatni davek na uvoz blaga. Ta ukrep je sporočil danskemu parlamentu zunanji minister, ki je dejal, da bo dodatni davek veljal do marca 1973. Danska vlada je sprejela ta ukrep, da zmanjša primanjkljaj zunanjetrgovinske bilance.

Zunanji ministri gospodarske skupnosti so danes temeljito preučili to vprašanje v zvezi s pogajanji o vstopu Danske v Evropsko gospodarsko skupnost. Ugotovili so, da carinsko zaščitni ukrep danske vlade lahko usodno vpliva na zaključek pogajanj za razširitev EGS. Nizozemski zunanji minister je predlagal svojim kolegom, naj bi takoj ukinili pogajanja z Dansko. Čeprav se ostali delegati niso pridružili njegovi zahtevi, so vendar izrazili nezadovoljstvo nad danskim ukrepom.

Italijanski zunanji minister Moro je predlagal, naj evropska šesterica zavzame do Danske podobno stališče, kot ga je zavzela do ZDA, se pravi, naj enotno nastopi, da preprečí morebitne hude posledice danskega ukrepa v Evropi.

Nato so zunanji ministri EGS nadaljevali z razpravo o razširitvi skupnosti in se sestali s predstavniki Norveške in Irske.

LA PAZ, 19. — General Rembertо Iriarte Paz, vrhovni poveljnik bolivijskih oboroženih sil je danes sporočil predsedniku republike polkovniku Hugu Benzerju, da namerava zapustiti svojo funkcijo.

Agnew obiskal očetovo rojstno vas

ATENE, 19. — Ameriški podpredsednik Spiro Agnew je zaključil uradni del obiska v Atenah ter skupaj z ženo in hčerkama odšel na «romanje», kot je sam rekel, v očetovo rojstno vas Faregaliani v južnem Peloponezu. Spremljal ga je predsednik vojaške junte Papadopulos.

Alberto Pirelli umrl

MILAN, 19. — V Cascianu blizu Vareseja je danes umrl pri starosti 89 let Alberto Pirelli. Bil je ustanovitelj in dolgoletni predsednik ene najmočnejših evropskih industrij gumijastih izdelkov. Potem ko je zapustil vodstvo podjetja sinu Leopoldu, je bil imenovan za častnega predsednika delniške družbe «Pirelli» in mednarodne družbe «Pirelli», ki ima sedež v Bazlu.

NOVA STOPNJA USTRAHOVALNEGA PRITISKA

SEDAJ ZAHTEVAJO, NAJ GREMO PO SLOVENSKE POPISNICE SAMI!

Odbornik Mocchi: «Dolžnost popisovalcev je, da prizadetim prinesejo obrazce na dom» - Slovenski študent se je pritožil na mešano komisijo - Ustrahovanje pri Domju - Zagotovila miljskega župana

Včeraj smo zapisali, da skušajo za popis pristojne oblasti izvajati pritisk na slovenske družine, naj bi ne sprejele slovenskih popisnih pol in da ta pritisk stopnjujejo glede na to, kako odločno reagirajo na te poskuse izigravanja naših ljudi.

Očitno postaja, da se popisovalci znajdejo večkrat na dan pred zahtevo po slovenskem obrazcu, kajti prav v teh zadnjih dneh so si v «centru» izmislili še zadnjo, najbolj nesramno in nezakonito, obliko pritiska. Več Slovencev nas je namreč opozorilo, da so jim popisovalci na zahtevo po slovenskem obrazcu odgovorili, da ga nimajo, pozneje pa so se vrnili z listkom z uradnim naslovom tržaške občine. Na listku je natisnjen naslov rajonskega popisovalnega urada, ustno pa so popisovalci povedali prizadetim, da morajo po slovenski obrazec sami. Tako se je zgodilo vidnemu slovenskemu umetniku, slovenskemu visokošolcu in drugim, ki so nam telefonirali.

Jasno je, da ni res, da bi bil kdorkoli obvezan hoditi sam po slovenski popisni obrazec. Dostaviti mu ga morajo na dom, kot njegovim italijanskim someščanom. Študent, ki smo ga omenili, je poslal pismeno pritožbo tržaškemu županu in mešani italijansko - jugoslovanski komisiji za londonski sporazum z utemeljitvijo, da ima do slovenske popisnice pravico po 5. členu posebnega statuta londonske spomenice o soglasju.

V zvezi s temi dogodki smo telefonirali pristojnemu občinskemu odborniku Mocchiju, ki nam je dobesedno izjavil: «Gospodična mora prinesti vašemu bralcu slovensko popisnico na dom. Za božjo voljo, nihče ni dolžan sam po obrazec...».

Lahko nas zadovoljuje Mocchijevo zagotovilo, čeprav nas je praksa marsikaj naučila. Sprašujemo pa se, kako so se nenadoma pojavili ti uradni listki z «glavo» tržaške občine, ne da bi zanje vedel pristojni odbornik?

Včeraj smo se tudi pogovorili z nekaterimi slovenskimi popisovalci. Študent, ki popisuje neki delavski okraj, nam je povedal, da so mu v uradu dali le nekaj slovenskih obrazcev, ki nikakor ne zadostujejo. Za vsak obrazec se mora torej vračati v urad, moledovati zanj in zgubljati dragoceni čas, ki mu ga nihče ne bo plačal.

Spet drugi, v Barkovljah. Dali so mu tri, štiri pole. Pustil je po en obrazec na dve družini ... V Šempolaju raznašalec prav tako ni imel na razpolago slovenskih obrazcev. Pri Domju, kjer popisovalci niso imeli slovenskih pol, pa so «neznanci» začeli ustrahovati ljudi in širijo glasove, da «se ne splača izdajati se za Slovenca». Spet drugje, v mestu, razlaga popisovalec ljudem, da slovenska popisnica sploh ne služi. Zato jo samo kaže ljudem, noče je pa izročiti na zahtevo prizadetih.

Telefonirali pa so nam tudi iz Milj. Župan Millo je namreč takoj preveril vest, ki smo jo zabeležili, da popisovalci nimajo slovenskih pol. Sporočil nam je, da je miljska občinska uprava še pred popisom zahtevala zadostno število slovenskih obrazcev. Prejela jih je sicer nekaj manj, vendar so popisovalci vse razdelili. Sinoči so v občinskem popisovalnem uradu imeli še kakih 20 pol. Zato je župan nemudoma naročil sedežu na trgovinski zbornici, naj mu dostavijo slovenske popisnice. Zagotovil nam je, da bo tudi sam nadzoroval delo popisovalcev, da bi ne prišlo do kakršnihkoli nevšečnosti.

Obvestilo Kmečke zveze

Seja komisije za živinorejo

Načelnik komisije za živinorejo Kmečke zveze sklicuje sejo v četrtek, 21. t.m. ob 19. uri na sedežu v Trstu, Ul. Geppa 9 (pritličje). Na dnevnem redu so vprašanja v zvezi z zadružno mlekarno, pomoč poškodovanim zaradi letošnje suše, splošni problemi živinorejcev.

Tajništvo Kmečke zveze

NA POBUDO KMEČKE ZVEZE

Sestanek prizadetih po metanovodu za pravni postopek proti SNAM

Kmečka zveza vabi lastnike zemljišč, prizadetih zaradi gradnje metanovoda, ki niso hoteli sprejeti nepravičnih odškodnin in so jim zato leta 1969 izročili dekrete o začasni zasedbi, **na sestanek, ki bo jutri, 21. t.m. ob 17. uri v Trstu, Ul. Geppa 9, I. nadstropje (Gregorčičeva dvorana).**

Po dveh prejšnjih sestankih na Padričah in v Bajti je ta sestanek namenjen sprožitvi nujnega pravnega postopka za zaščito koristi prizadetih, da se prisili podjetje SNAM, da vendar ponudi in izplača pravične odškodnine. Zato Kmečka zveza poziva vse lastnike, naj se gotovo udeležijo sestanka, ker bi vsaka zamuda lahko pomenila zanje še večjo škodo in bo vsako poznejše pritoževanje zaman.

Tajništvo Kmečke zveze

● **V petek ob 20. uri** bo v dvorani ljudskega doma v Ul. Madonnina 19 deželni tajnik CGIL Arturo Calabria govoril o polni zaposlitvi, socialnih reformah in o boljših pogojih za delavce. Sledila bo diskusija.

Danes predvidoma razsodba na procesu o «Orient Gold»

Danes dopoldne se bo pred tržaškim kazenskim sodiščem (preds. Corsi, tož. Brenci, zapis. Rossetti) predvidoma zaključila sodna obravnava proti osmim osebam, obtoženim bankrota, nepravilnega upravljanja podjetja «Orient Gold» in treh sorodnih tvrdk «Orient Tex», «Poker Rekord» in «Hell Company» ter udeležbe pri prekršku.

Na zatožni klopi sedijo glavni obtoženec 48-letni Marino Bettizza iz Ul. Matteotti 16, 48-letni Leonardo Guina iz Drevoreda 20. septembra 90, 47-letni Menotti Pacherini iz Drevoreda 20. septembra 1, 38-letni Mario Bonini iz Drevoreda 20. septembra 24, 38-letna Jole Mecchia iz Ul. Matteotti 16 ter še trije drugi obtoženci, ki jih dolžijo le soudeležbe pri prekršku.

Na procesu, ki se je pričel prejšnji četrtek, je javni tožilec dr. Brenci predlagal naslednje kazni: za Bettizzo 4 leta in 6 mesecev zapora, za Guino in Pacherinija po 3 leta in 6 mesecev zapora, za Boninija 9 mesecev zapora, za Jole Mecchia 3 leta in 1 mesec zapora, za tri druge obtožence pa po 6 mesecev zapora.

Točke sporazuma med sindikati in SAP

Prejšnji teden so sindikalne organizacije in avtobusno koncesijsko podjetje SAP, katerega lastnik je ing. Sergas, dosegli sporazum, ki je obe strani zadovoljil. Stavka, ki so jo uslužbenci SAP začeli za dosego svojih pravic, se je tako prenehala že v četrtek, čeprav je bilo prvotno v načrtu, da bo trajala do konca meseca. S posredovanjem dežele so dosegli sporazum o naslednjih točkah: o prehodu začasnih delavcev v stalež stalnih uslužbencev, o sprejemu pripravnikov v službo, o tedenskem počitku, o progah s samim šoferjem (tj. o vozilih, na katerih ni sprevodnika, temveč so avtomati, ki razdeljujejo listke), o povečanju števila čistilcev in mehanikov, o nadurnem delu ter o dopustih za leto 1971.

GLASBENA MATICA — TRST

Dne 23. oktobra ob 21. uri v Kulturnem domu v Trstu

PRVI ABONMAJSKI KONCERT

ORKESTRA GLASBENE MATICE

Dirigent: Oskar Kjuder

Solist: Ciril Škerjanec - čelo

SPORED:

G. VIOZZI: QUATTRO MOMENTI za GODALNI ORKESTER
A. VIVALDI: KONCERT v D-duru za ČELO in in GODALNI ORKESTER
J. HAYDN: KONCERT v C-duru za ČELO in GODALNI ORKESTER
W. A. MOZART: DIVERTIMENTO št. 11 (K 251) v D-duru

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manna 29, tel. 29-779) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Abonente vljudno prosimo, da dvignejo abonentske izkaznice do 23. oktobra v Tržaški knjigarni.

Razstave

V italijanskem umetnostnem centru lepih umetnosti v Ul. S. Nicolò so odprte kolektivna razstava umetniške skupine Erbese in osebni razstavi Ise Bighetti iz Benetk in Mare Chmet Sorentino iz Trsta. Razstava bo odprta do 30. oktobra.

V umetniški galeriji Barisi v Ul. Rossetti 9 osebna razstava tržaške slikarke Radenke. Razstavlja skupino slik s kraško motiviko.

V nemškem kulturnem klubu v Koronejski ulici bo do 31. oktobra razstavljal svoja dela nemški umetnik Martin Zuehlsdorff.

V umetniški galeriji «La Lanterna», Ul. S. Nicolò 6 a, bo od danes, 20. t. m. do 9. novembra, razstava del Oresta Dequela. Otvoritev ob 19. uri.

Kino

Nazionale 16.00: «Love story», Ali MacGraw, Ryan O'Neal.

Fenice 16.00: «Il piccolo grande uomo», Martin Balsam, Jeff Corey, Chief Dan Georgie.

Eden 15.30: «Il «Decamerone». Barvni film. Strogo prepovedan mladini pod 18. letom.

Grattacielo 16.00: «La controfigura», Jean Sorel, Ewa Aulin, Lucia Bosè. Technicolor.

Excelsior 15.30: «I diavoli». Vanessa Redgrave. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Ritz 16.00: «Quando gli uomini armarono la clava e... con le donne fecero din don». Antonio Sabato, Aldo Giuffè. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Alabarda 16.30: «Io, Cristina, studentessa degli scandali». Glenn Saxon, Malisa Longo. V barvah, prep. mladini pod 18. letom.

Filodrammatico 16.30 «Le amanti del dott. Jekyll». Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Aurora 16.30 «Quante belle Serafine per le strade cittadine». Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Impero 16.30: «Il gatto a nove code». Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Cristallo 16.00: «Per grazia ricevuta». Nino Manfredi. Barvni film.

Capitol 16.30: «Venga a fare il soldato da noi». barvni film.

Moderno 16.30: «La mia signora». Alberto Sordi, Silvana Mangano. Črnobeli film.

Vittorio Veneto 16.30: «Addio Jeff». Barvni film. Alain Delon. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Ideale 16.00: «L'avamposto degli uomini perduti», Gregory Peck, Barbara Payton.

Astra 16.00 «Ad ogni costo». Barvni film.

Abbazia 16.00: «Anni ruggenti». Nino Manfredi, M. Mercier in Gastone Moschin.

Šolske vesti

STROKOVNA ŠOLA ZA INDUSTRIJO IN OBRT S SLOVENSKIM UČNIM JEZIKOM išče absolventa tehnične šole (mehanski oddelek) za poučevanje praktičnih predmetov (tedensko 19 ur - plača 126.000 lir).

Obrniti se na Istituto Professionale di Stato per l'industria e l'artigianato - Ul. Lazzaretto vecchio št. 24, tel. 68-488.

Predavanja

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO V TRSTU

vabi na 1. predavanje sezone 1971-72. Na sporedu je tema:

POHORJE: gozdovi, barva, ljudje in bajke.

Predaval bo MIRKO SOŠTARIČ

Besedo bo spremljalo lepo število barvnih diapozitivov.

Vabljeni v **petek, 22. okt.** v mali dvorano KULTURNEGA DOMA.

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo «Kraški dom» Repentabor priredi v četrtek, 21. oktobra ob 20. uri v prostorih občinske kopalnice gostovanje prosvetnega društva «Oton Župančič» iz Štandreža. Na sporedu bodo filmi o mednarodnem srečanju na Matajurju in smučarskem tečaju na Laznah. Vljudno vabljeni.

POPRAVEK

V nedeljski številki objavljeni prispevek za spomenik padlim v Škednju, ki ga je daroval Bruno Regent, je 5.000 lir in ne 500, kot je bilo pomotoma objavljeno.

Izleti

SPDT priredi 3. in 4. novembra dvodnevni izlet v Belo krajino. Avtobus bo peljal izletnike vzdolž reke Kolpe. Ogled Vinice, Metlike, Črnomlja, baze 20, itd.

Darovi in prispevki

V zahvalo vsem, ki so čestitali njegovemu rojstnemu dnevu, daruje Štefan Lovrečič 10.000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob Janka Guština daruje Alfonz Guštin 2.000 lir za SD «Polet».

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem, ki so z nami sočustvovali ob bridki izgubi našega dragega

Nadala

in so na kakršen koli način počastili njegov spomin.

Družina Cupin

Trst, 20. oktobra 1971

NA VČERAJŠNJI SEJI DEŽELNEGA SVETA

Nadaljevanje razprave o skladu za pomoč kmetijstvu ob nezgodah

Spregovorili so svetovalci Moschioni (KPI), Dal Mas (PSDI) in Mizzau (KD) - Gefter-Wondrich (MSI) o «upravičenem stremljenju» po coni B

Deželni svet je včeraj nadaljeval razpravo o zakonskem načrtu, ki spreminja in dopolnjuje deželni zakon štev. 33 z dne 29. decembra 1965 (deželni solidarnostni sklad za posege v korist kmetov in kmetijskih posestev ob vremenskih neprilikah). O zakonu so spregovorili še zadnji trije svetovalci, in sicer Moschioni (KPI), Dal Mas (PSDI) in Mizzau (KD).

Komunistični svetovalec je v svojem posegu poudaril predvsem politično odgovornost deželnega odbora za škodo, ki jo deželno kmetijstvo trpi zaradi suše. Suša je namreč naravni pojav, kateremu se je za razliko od drugih moč postaviti po robu s primerno kmetijsko politiko, kar pa je deželni odbor doslej očitno zanemarjal. Letošnja suša je povzročila škodo, ki se ceni na okoli 25 milijard lir, sredstva, ki jih je deželna uprava doslej nakazala kmetijstvu za raztegnitev namakalnih naprav (5 milijard), pa so bila doslej uporabljena le deloma. Deželni odbor, je še pristavil Moschioni, je odgovoren tudi za velike zamude pri izplačevanju odškodnin prizadetim kmetom. Svetovalec je na koncu zahteval, naj dežela zahteva od države primerno finančno pomoč, kar zadeva splošno vprašanje kmetijstva pa je poudaril nujnost, naj bi deželni svet razpravljal o njem na posebni seji.

Svetovalec Dal Mas je nasprotno naglasil, da je dežela na pravi poti, ko pripravlja zakone, kakršen je novi zakon o solidarnostnem skladu, čeprav ni mogoče zanikati, da se kmetijska politika pri nas izvaja z določeno počasnostjo. Svetovalec Mizzau pa je v svojem posegu pohvalil zakon kot pomembno pridobitev deželnega kmetijstva ter se zadržal zlasti ob vprašanju namakanja polj v srednji Furlaniji.

Pred zaključkom seje je svetovalec Coghetto (KPI) orisal spomenice, ki jih je v zvezi z novim zakonom naslovila na deželni svet njegova svetovalska skupina. Komunisti zahtevajo hitrejši postopek pri izplačevanju odškodnin, izvedbo nekaterih specifičnih del v Furlaniji ter primeren poseg s strani države. Zahtevo po državnem posegu je podpisal tudi svetovalec Bettoli (PSIUP). Razprava o novem zakonskem načrtu se bo nadaljevala danes.

Prvi del včerajšnje seje je predsednik Ribezzi namenil odgovorom deželnih odbornikov na vprašanja svetovalcev. Spregovorili so odbornik za industrijo in trgovino Dulci (industrijski obrat Friman v občini Paluzza, poslovni urnik trgovin s pohištvom, odpusti v obratih Cotonificio Udinese v Vidmu in Creazioni Marilù v Tolmeču), odbornik za javna dela Masutto (deželni prispevki IACP za gradnjo ljudskih stanovanj) in odbornik za kmetijstvo Comelli (namakalne naprave, regulacija reke But, boj proti gozdnim požarom itd.).

V odgovor misovskim svetovalcem Gefter - Wondrichu, Morelliju in Boschiju o nedavnih Ferrijevih izjavah o coni B je nato predsednik deželnega odbora Berzanti naglasil, da gre za izjave tajnika neke politične stranke, ki v ničemer ne vežejo deželne uprave. Deželni odbor ni imel za potrebno, da nastopi v tej zvezi pri predsedstvu ministrskega sveta, kakor so zahtevali misovski svetovalci, ker mu ni znano, da bi se v zadnjem času spremenilo stališče italijanske vlade do tega problema. Gledišče vlade je namreč še vedno isto, je dodal Berzanti, kakršnega je izpovedal 21. januarja letos minister za zunanje zadeve Moro pred pristojno komisijo poslanske zbornice in kakršno izhaja iz skupnega poročila ob srečanju med Morom in Tepavcem 9. februarja letos v Benetkah ter iz skupnega poročila ob Titovem obisku v Italiji 27. marca letos. Na Berzantijevo izjavo je odgovoril Gefter - Wondrich, ki je dejal, da ni zadovoljen z odgovorom in da si je treba pač želeti, da se bodo «vremena v bodoče zjasnila», v smislu da bodo priznana «upravičena stremljenja» Italije in da bo ta ponovno zajela celotno cono B.

Seja konzulte za vzhodni Kras

Na seji rajonske konzulte za vzhodni Kras ki je bila v ponedeljek, so obravnavali nekaj zelo važnih vprašanj, posebno za naše kmete. O tem problemu je govoril svetovalec KPI iz Bazovice Mirko Križmančič, ki je v svojem posegu navedel primer velikih mlekarn Salpat, Torvis in S. Valentino, ki so priredili v Bazovici praznik kraškega mleka, ki pa ni nič kraško, toliko manj pa bazovsko. Na ta način zlorabljajo sloves bazovskih živinorejcev, v hlevih katerih ni nobenega primera bolnih živali in tako reklamirajo svoje mleko, ki pa je po veliki večini uvoženo. Križmančič je poudaril potrebo po zadružni kraški mlekarni, ki bo v kratkem dograjena in je neobhodno potrebna, če se hoče zagotoviti obstoj ter razvoj živinoreje ter zagotovljen odkup mleka. Dejal je tudi, da je kmetijstvo tradicionalna dejavnost na Krasu in da je prepričan, da bo to ostala tudi v bodoče. Za to pa je treba pri tržaški občini ustanoviti odborništvo za kmetijstvo, saj je tržaška občina edina v Italiji, ki takega odborništva še nima.

Na ponedeljski seji so izvolili tudi tri komisije in sicer za urbanistiko, za šolstvo in za gospodarstvo. Komunistična skupina je predlagala tudi izvolitev komisije za ohranitev Krasa in za ohranitev slovenskega značaja kraških vasi, kar pa so druge skupine zavrnile, češ da je to že vključeno v tematiki, ki jo bo obravnavala komisija za urbanizem.

Nobelov nagrajenec prof. Arne Tiselius na obisku v Miramaru

Predsednik komisije za podelitev Nobelovih nagrad prof. Arne Tiselius, ki je tudi sam Nobelov nagrajenec za kemijo, je včeraj obiskal mednarodno središče za teoretsko fiziko pri Miramaru. V razgovoru s podravnateljem miramarske ustanove prof. Budinijem je razpravljal o možnosti ustanovitve pri Miramaru svetovne fakultete za teoretsko fiziko. Prof. Tiselius se je med svojim obiskom zadržal v prisrčnem razgovoru s skupino fizikov iz dežel v razvoju, ki pri fizikalnem centru obiskujejo izpopolnjevalni tečaj.

S TORKOVE KONFERENCE V VIDMU

Vloga kmetijstva v novem načrtu za razvoj dežele

Predstavnik Kmečke zveze L. Volk zahteval poseben načrt za razvoj kmetijske specializacije na Tržaškem - Finančne olajšave iz javnih sredstev naj bi bile dostopne tudi part-time posestvom

Kakor smo zabeležili v včerajšnji številki, se je v torek v Vidmu zaključila druga deželna konferenca o problemih kmetijstva v luči novega petletnega načrta za razvoj Furlanije - Julijske krajine. Na konferenci je deželni odbornik za kmetijstvo Comelli povzel najvažnejše posege, ki jih je deželna uprava doslej namenila kmetijstvu, in ki so veljali predvsem živinoreji, mlekarstvu in sirarstvu, zemljiški preosnovi, preureditvi hlevov, itd. Glede nadaljnjega razvoja te pomembne dejavnosti v naši deželi, je naglasil odbornik Comelli, je treba sicer računati na osnovne smernice, ki prihajajo iz Evropske gospodarske skupnosti, pri tem pa jim ni nujno slediti mehanično, temveč jih je treba sproti prilagajati dejanskemu položaju in potrebam domačega kmetijstva.

Posebno skrb bo treba pri nas še nadalje posvečati kmetijstvu v goratih predelih, in sicer ne le s strogo gospodarskega, temveč tudi iz socialnega in človečanskega gledišča. Pročakovati si, da bodo zlasti gorati predeli Furlanije - Julijske krajine gospodarsko povsem oživeli samo na podlagi možnih kmetijskih pobud bi bilo nesmiselno, je nadaljeval Comelli; potrebni so posegi tudi na drugih gospodarskih področjih, razvoj kmetijstva pa je osnovni pogoj za dejanski razvoj hribovitih krajev.

V razpravo, ki je sledila Comellijevim izvajanjem, so posegli predsednik deželnega združenja kmetov Scorzon, predsednik deželne ustanove za razvoj kmetijstva (ERSA) Lucca, oglejski župan Andrian, ki je nastopil kot predstavnik zveze zadrug in vzajemnih blagajn, predstavnik zveze kmetov Simsig, predsednik tržaške zveze neposrednih obdelovalcev zemlje Rustia-Traine, ki je osvetlil nekatera vprašanja, povezana s kmetijstvom v tržaški pokrajini, predsednik deželne zveze neposrednih obdelovalcev zemlje Armani, predstavnik zveze kmetov Ferrante, predstavnik zveze zadrug Poletto, predstavnik združenja živinorejcev Miccolini in deželni ravnatelj za načrtovanje Cian. Predstavnik Kmečke zveze Volk je na seji postavil zahtevo, po kateri naj bi za tržaško področje sestavili poseben razvojni načrt, ki naj bi upošteval možnosti nadaljnje specializacije krajevnega kmetijstva ter raztegnitev finančnih olajšav iz javnih sredstev tudi na kmetijska posestva, ki se vodijo po načelu «part-time» (to je na posestva, ki jih obdelujejo domačini, ki so sicer v rednem delovnem odnosu v industriji in drugih dejavnostih). Strokovnjakom, ki so posegli v razpravo, je na koncu odgovoril prof. Prestamburgo.

Na seji rojanske konzulte ponovno sprožena zahteva po prevajalcu

Sinoči je bila seja rajonske konzulte za Barkovlje in Rojan, na kateri je bil v glavnem govor o prevajalcu za slovenščino, do katerega imajo Slovenci pravico po členu 5 londonskega sporazuma. Zahtevo je sprožil svetovalec KPI Tribuson, z njo pa se nista strinjala med drugimi niti svetovalca Marino Ažman (SS) in dr. Igor Lasič (KD), profesor na slovenski nižji srednji šoli, ki sta dejala, da je sedanja rešitev, ko tajnik konzulte vrši istočasno tudi funkcijo prevajalca, povsem zadovoljiva. Dr. Lasič je tudi dejal, da se bo poslužil prevajalca, ko mu njegovo znanje italijanščine ne bo dovolilo zadovoljivega izražanje v tem jeziku. Predsednik Pastrovicchio je vsekakor zagotovil, da se bo zavzel pri občinski upravi, da čim prej dodelijo uradnega prevajalca.

V soboto v Miljah splavitev vlačilcev

V miljski ladjedelnici «Alto Adriatico» bodo v soboto dopoldne splavili dva vlačilca za družbo «Società Marittima Rimorchiatori Napoletani», «Oriente» in «Capo San Vito», tako so ju namreč krstili, sta dolga 31 m, široka 8,6 m in visoka 4,25 m. Njuna vlečna moč bo znašala 31 ton, v prosti plovbi pa bosta vlačilca dosegla hitrost 12 milj na uro. Opremljena bosta s pogonskim strojem vrste MAN z močjo 1910 KM pri 500 obr./m. Vlačilca bosta opravljala svoj posel (vleko in morebitna reševanja na morju) v pasu do 6 milj od obale. Slovesna splavitev, ki jo bo vodil ing. Noè, bo ob 10. uri. Zanimivo je pri tem, da bodo oba vlačilca splavili hkrati.

VČERAJ DOPOLDNE MED DELOM

PRIDRŽANA PROGNOZA ZA MLADEGA DELAVCA

Strmoglavil je s štiri metre visokega zidarskega odra

Včeraj malo pred poldne je rešilni avto RK z vso naglico pripeljal v bolnišnico 20-letnega delavca Giorgia Leccesa iz Ul. Frescobaldi 2, katerega so zaradi zloma lobanjskega dna in hudega pretresa možganov nemudoma sprejeli na oddelek za oživljanje. Zdravniki so si za mladega delavca pridržali strogo prognozo.

Leccese, ki je uslužben pri podjetju «Guaco de Corti», je nekaj pred omenjeno uro delal na zasilnem odru, ki je postavljen vzdolž novih poslopij na vogalu Ul. Italo Svevo z Ul. Baiamonti. Nesreča se je pripetila, ko je mladenič hotel po ozkih železnih drogovih prestopiti z ene hiše na drugo. Pri tem je iz še nepojasnjenih vzrokov izgubil ravnotežje in strmoglavil z višine kakih 4 metrov na cestni tlak.

Žrtev nesreče na delu je postal tudi 30-letni Bruno Gabellone iz Ul. Canova 15, ki se bo zaradi zmečkanine po kazalcu in sredincu leve roke moral na ortopedskem oddelku bolnišnice zdraviti 20 dni.

Moški se je ponesrečil, ko je na nabrežinski železniški postaji podkladal pod kolesje železniškega vagona železno tirnično prirobnico.

Na obalni cesti v parkiran avto

Včeraj zgodaj zjutraj je 30-letni Romano Zidarich iz Mavhinj št. 56 vozil svoj fiat 500 po obalni cesti proti Trstu, ko je na križišču z Ul. della Vitalba, točneje pri km 144+300, iz še nepojasnjenih vzrokov treščil v fiat 500, parkiran na desni strani ceste, v katerem je bila 19-letna Silvana Bezzon iz Križa št. 327.

Ranjena voznika in voznico so odpeljali v bolnišnico, kjer so prvega sprejeli na kirurški oddelek, drugo pa na oddelek za oživljanje. Zdraviti se bosta morala vsak po 10 dni.

Včeraj malo po polnoči so sprejeli na nevrokirurški oddelek bolnišnice 24-letnega Luciana Laurencicha iz Sovodenj pri Nadiži ter 20-letno Gabriello Mario Rucli iz Št. Lenarta.

Nesreča se je pripetila na obalni cesti pod Križem, ko je agent javne varnosti Angelo Rossi, ki je vozil svoj avtomobil autobianchi iz Sesljana proti Trstu, trčil v mini minor videmske registracije, v katerem sta bila Laurencich in Ruclijeva.

Razsežen požar nad Botačem

Sinoči, malo po 19. uri, se je na poraščenem zemljišču pri Dragi, nad Botačem, razplamtel silovit in razsežen požar, ki je zajel suhljad in nekaj podrasti.

V trenutku ko pišemo, požar še traja, na pogorišče pa so prihiteli gasilci iz osrednje kasarne na Largu Nicolini ter z Opčin in iz Milj. Skupno je gasilo požar približno dvajset mož.

Gledališča

GLEDALIŠČE VERDI

Pri gledališki blagajni (tel. 23988) sprejemajo prošnje za obonmaje za prihodnjo sezono, ki se bo začela 11. novembra z Verdijevo opero «Simon Boccanegra». Celotni repertoar gledališča predvideva 12 oper.

Pogoji za abonmaje so isti kot lani. To velja tudi za posebni abonma za dijake višjih srednjih šol in za univerzitetne študente.

Vodstvo gledališča opozarja, da lahko lanskoletni abonenti potrdijo lanske sedeže do 26. t.m. Po tem dnevu bodo sedeže, ki ne bodo zasedeni, dali na razpolago novim prosilcem.

POLITEAMA ROSSETTI

V petek bo otvoritev gledališke sezone Teatra Stabile z Molièrovo komedijo «Don Juan» v režiji Giulia Bosettija, ki igra tudi glavno vlogo.

Prodaja vstopnic in abonmajev tudi za mladino, upokojence in delavce pod ugodnimi pogoji v Pasaži Protti (tel. 36372, 38547).

Pisma uredništvu

Spoštovano uredništvo!

Rečeno — storjeno. Bil sem na popisnem uradu in dobil še eno slovensko popisnico. Poleg tega sem tam dobil še dodatne lističe s popravljenim besedilom prvega razdelka na listu za drugo osebo.

Dovolite mi, prosim, da preko Vašega cenjenega lista opozorim na to vse tiste, ki želijo, kljub malomarnosti oblasti, pravilno izpolniti slovensko popisnico.

Z odličnim spoštovanjem
Trst, 19. oktobra 1971

O. R.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

BERTOLT BRECHT

Bobni v noči

drama in komedija

Prevod: BORUT TREKMAN
Zamisel scene in kostumov: MILE KORUN
Režija: MILE KORUN

V **petek,** 22. t.m. ob 16. in 20. uri v KOPRU.
V **soboto,** 23. t.m. ob 20. uri v AJDOVŠČINI.
V **nedeljo,** 24. t.m. ob 19.30 v MARIBORU «Boržtnikovo srečanje».
V **ponedeljek,** 25. t.m. ob 19.30 v Slovenskem ljudskem gledališču v CELJU.
V **torek,** 26. t.m. ob 19.30 v LJUBLJANI (Mestno gledališče).

V okviru ciklusa

ODKRITJA IN RAZISKOVANJA
(5 enciklopedičnih izdaj)

JE IZŠLA ZAJETNA KNJIGA

OCEANI
človek osvaja globine

VSEBUJE ŠTEVILNE ZEMLJEVIDE, DIAGRAME, FOTOGRAFIJE IN RISBE

To delo nam razkriva neizmerna bogastva morja

tržaška knjigarna

Trst — Ul. sv. Frančiška 20, tel. 61-792

Razna obvestila

KASTA organizira tečaj srbohrvaščine. Vpisovanje v Ul. Geppa 9, II. nadstr.

● **Župan** je odredil enosmerni promet za vsa vozila po Vicolu dei Calafai na odseku od Ul. Tigor do Ul. Bellosguardo.

Včeraj - danes

Danes, sreda, 20. oktobra
FELICIJAN

Sonce vzide ob 6.27 in zatone ob 17.12. — Dolžina dneva 10.45. — Luna vzide ob 7.43 in zatone ob 17.12.

Jutri, četrtek, 21. oktobra
URŠKA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 16, najnižja 8,7, ob 19. uri 14 stopinj, zračni tlak 1029 stalen, veter 2 km jugovzhodni, vlaga 62 odst., nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 17,4 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 19. oktobra 1971 se je v Trstu rodilo 5 otrok, umrlo pa je 12 oseb.

Umrli so: 77-letna Claudina Alberto vd. Sandri, 79-letna Maria Caenazzo vd. Malusà, 57-letni Francesco Sergon, 49-letna Iolanda Stulle por. Pierazzi, 65-letni Umberto Moretti, 3 mesece star Mario Rupil, 1 uro star Fabio Sikur, 2 uri star Marco Sikur, 47-letni Ivan Guštin, 61-letni Ermanno Vaghi, 52-letni Felice Posca, 72-letna Olga Sgualdini.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

All'Alabarda, Ul. dell'Istria 7, Al Galeno, Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan), de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5, Mizzan, Trg Venezia 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

A. Barbo, Trg Garibaldi 5, Di Gretta, Ul. Bonomea 93, Godina, All'IGEA, Ul. Ginnastica 6, S. Luigi, Ul. Felluga 46 (Sv. Alojz).

GLASBENA MATICA V TRSTU

RAZPIS KONCERTNEGA ABONMAJA

SEZONA 1971 - 72 — KULTURNI DOM

Otvoritveni koncert
Sobota, 23. oktobra 1971
Orkester Glasbene matice
Dirigent: Oskar Kjuder
Solist: Ciril Škerjanec — čelo

6. novembra 1971 Slovenski oktet

24. novembra 1971 Simfonični orkester RTV Ljubljana
Dirigent: Samo Hubad
Solist: Aci Bertoncelj — klavir

19. decembra 1971 Orkester in zbor «Consortium musicum» iz Ljubljane
Dirigent: Mirko Cuderman

Januar 1972 Tržaški baročni ansambel

Februar 1972 Zagrebški godalni kvartet in Eva Novšak-Houška — mezzosopran

Marec 1972 Orkester Glasbene matice
Dirigent: Oskar Kjuder
Solistka: Pavla Uršič — harfa

Marec 1972 Igor Ozim — violina
Marijan Lipovšek — klavir

April 1972 Pevski zbor «Branko Krsmanović» iz Beograda
Dirigent: Bogdan Babič

VSI KONCERTI BODO V VELIKI DVORANI KULTURNEGA DOMA

CENE ZA ABONMAJE

Redni:	7.000 lir	Invalidski:	2.000 lir
Članski:	6.000 lir	Mladinski:	2.000 lir

Vpisovanje abonmajev v Glasbeni matici (Ul. R. Manna 29, tel. 29-779) od 8.30 do 12.30 in od 15.30 do 18.30 ter v Tržaški knjigarni (Ul. sv. Frančiška 20, tel. 61-792) od 8.30 do 12.30 in od 15.30 do 19. ure

VČERAJ PRED TRŽAŠKIM PRIZIVNIM SODIŠČEM

MED ENIM IN DRUGIM PREPIROM JE OSEMKRAT PREKRŠIL ZAKON

Sedaj bo moral odsedeti več kot tri leta

Na dan sv. Štefana lani je 35-letni Emilio Stirn iz Ul. Alfieri 8 sklenil kar najbolj dostojno počastiti svetnika in se je tako opolnoči podal v nočni lokal «Mexico» v Ul. XXX. oktobra. Že je hotel izročiti plašč garderoberki, ko ga je ta resno opozorila, naj nikar ne vstopi v lokal, zakaj prav dobro ve, da ima resno opozorilo kvesture. Stirn jo je najprej srepo pogledal, potem pa ji malce za šalo malce zares dejal, naj se nikar ne dela važne, saj je praznik in zato lahko zapre eno oko ter ga pusti v lokal. Beseda je sledila besedi, dokler se ni ženska naveličala, dvignila telefonsko slušalko in poklicala agente letečega oddelka kvesture. Ko so se ti pripeljali pred lokal, jim je Stirn prišel naproti in jim dejal, da jih je on poklical zato, ker ga garderoberka ni pustila v lokal. Policisti so takoj spoznali, s kom imajo opravka in tako so ga spravili v policijski avto ter ga odpeljali na kvesturo.

Tu je Stirn pričel najprej tuliti, naj ga izpustijo nato pa se je zagnal proti dvema agentoma in ju žalil. Zaprli so ga v samico, kjer pa tudi ni miroval. Kot obseden je začel butati z glavo ob zid tako, da so bili agenti primorani poklicati rešilno osebje RK. Med potjo po hodnikih kvesture se je Stirn obrnil do podčastnika Stefeja in mu zagrozil, da ga bo ubil. «Prav dobro se spominjam vaših obrazov in nihče od vas mi ne bo ušel. Zapomnite si, da vas bom ubil...» je še pribil v tržaškem narečju.

S tem si je nakopal kar štiri obtožbe: zaradi motenja gostov v nočnem lokalu «Mexico», vinjenosti ter zaradi žalitve in upora javnemu funkcionarju. Obtožnica, ki je sedaj romala preiskovalnemu sodniku, je vsebovala osem obtožb. Štiri obtožbe so se nanašale na dogodek na dan sv. Štefana, ostale štiri pa na podoben primer, ki se je pripetil točno mesec dni prej v bifeju «Pavon». Tu je Stirn po običajni praksi predrzno zahteval, naj mu lastnik lokala Litvino Sergas da kozarec piva. Ker je ta uvidel, da ga ima moški precej pod kapo, mu ga je odklonil. Stirna je to tako razburilo, da je najprej zagrabil plašče, ki so viseli na obešalniku, in jih zmetal na tla, nato pa se s palico, ki jo je našel na cesti, lotil pohištva in pričel razbijati vse, kar mu je le prišlo pod roko. Le hiter poseg policistov je preprečil še večjo škodo, kot jo je sicer povzročil. Seveda pa tudi s temi ni miroval, ampak se je zagnal proti njim in se na ves glas pričel dreti ter jih žaliti.

Kazensko sodišče ga je na razpravi 21. julija letos obsodilo skupno na 2 leti in 9 mesecev zapora ter na 11 mesecev pripora, na koncu pa še izreklo varnostni ukrep, po katerem mora Stirn po prestani kazni prebiti najmanj 6 mesecev v delovni koloniji. Sodniki so ga z utemeljitvijo, da dejanje ni kaznivo, oprostili le žalitve agentov, ko so le-ti posegli pri prvem prepiru ter upora javnemu funkcionarju pri drugem prepiru.

Obtoženec je proti tej razsodbi vložil priziv in tako se je včeraj moral zagovarjati pred prizivnim sodiščem (preds. Marsi, tož. Pascoli, zapis. Mosca). Stirn je razen obtožbe vinjenosti zavrnil vse ostale. Povedal je še, da je v varnostni celici na kvesturi res tulil, vendar le zato, ker mu policisti niso hoteli dati niti kozarca vode... in to za več ur. Javni tožilec dr. Pascoli je predlagal za Stirna potrditev prvostopenjske kazni, branilec odv. Ghezzi pa za nekatere obtožbe oprostitev zaradi pomanjkanja dokazov, za druge pa najnižjo kazen. Sodniki so mu znižali prvostopno kazen na 2 leti in 3 mesece zapora ter 11 mesecev pripora.

VČERAJ V MIRAMARSKEM DREVOREDU

HUDO TRČENJE ZARADI NEPREVIDNE VOŽNJE

V nesreči se je ranilo pet oseb, od teh trije otroci

Zaradi nepazljivosti med vožnjo z avtomobilom so včeraj bolničarji RK morali odpeljati v bolnišnico pet oseb: dve v glavno bolnišnico, tri otroke pa v bolnišnico «Burlo Garofolo».

Nekaj minut čez poldne je 33-letna Elvia Zigiotti por. Scossi iz Ul. Ginnastica 69 vozila svoj mali fiat 500 novejše tržaške registracije po Miramarskem drevoredu v smeri mestnega središča. V avtomobilu so sedeli še njen tast, 65-letni Bruno Scossi iz Ul. dell'Eremo 12 in njeni trije otroci: 7-letna Barbara, 4-letni Marco in 2-letni Nicola. Nenadoma je ženska na sredi poti nepredvidno iztegnila roko in hotela zapreti platneno streho avtomobila, zaradi česar je izgubila nadzorstvo nad vozilom in močno treščila v parkiran avtomobil na desni strani ceste.

V nesreči se je najtežje poškodoval Bruno Scossi, ki so ga zaradi zloma desne stegnenice ter odrgnin po obrazu in obeh rokah sprejeli s prognozo okrevanja v treh mesecih na ortopedski oddelek. Na I. sprejemnem oddelku pa so pridržali Scossijevo, ki se bo zaradi odrgnin po obeh kolenih morala zdraviti približno 10 dni. Njene otroke so, kot rečeno, odpeljali v otroško bolnišnico, kjer se bo vsak moral zdraviti po 10 dni.

Prispevajte za
DIJAŠKO MATICO!

Kupite takoj plašč in obleko za prihodnjo zimo. Trgovine drop prikazujejo najsodobnejšo in najbolj zadeto izbiro najboljše italijanske konfekcije. Povsod, v vsaki trgovini drop, vam bodo na razpolago sodobne obleke, plašči «24 ORE», primerni za vsak čas in za vsak primer, plašči klasičnega stila, plašči za slovesnosti ter montgomeriji za čas, posvečen športu. Vsi vzorci so najsodobnejše linije, primerni za vsak okus, sproščeni, praktični, gotove kakovosti in vedno ugodnega nakupa.

TRGOVINE DROP TRST — GORICA — PORDENON — VIDEM
OSREDNJA VELEBLAGOVNICA DROP TRST — TRGOVINE PITASSI VIDEM

OB SPLOŠNEM LJUDSKEM ŠTETJU

Goriški Slovenci zahtevamo tudi pri popisu spoštovanje naše narodnostne bitnosti

Na Goriškem sploh ni slovenskih popisnih pol - Širi se protestna akcija med našimi ljudmi
Protestne podpise bodo izročili pristojni oblasti - Izpolnimo popisnice v slovenskem jeziku!

Naši ljudje na Goriškem se upravičeno pritožujejo, da jim popisovalci prinašajo v hiše popisne pole samo v italijanskem jeziku. Naš list poroča o poteku 11. ljudskega štetja na Tržaškem vsak dan in goriški Slovenci se ne čutijo prav nič manj Slovence in lojalne italijanske državljane od rojakov, ki žive na Tržaškem.

Naši bralci pa tudi drugi Slovenci neprestano telefonirajo v naše uredništvo in hočejo pojasnil. Tako smo izvedeli, da so številni ljudje, tako v mestu kot v predmestjih, zavrnili samo v italijanskem jeziku tiskane popisnice. Začasni uslužbenci občine so se v skoro vseh primerih čudili takemu nastopu naših ljudi. V nekaterih primerih so popisnice spet prinesli na dom prizadetih ljudi drugi dan. Vsi ljudje, s katerimi smo govorili, pa izražajo svoj protest, da se kaj takega dogaja danes, v letu 1971, toliko let po uspešno zaključeni vojni proti zatiralnemu fašizmu.

V nedeljo se je v Gorici zbrala skupina slovenskih voditeljev. Razpravljali so o tem vprašanju in odločili so se, da bodo zbirali protestne podpise slovenskih ljudi. Omenjene podpise bodo izročili predsedniku občinske komisije za ljudsko štetje na goriški občini.

Zahtevamo torej slovensko popisnico. Oblasti se skrivajo za zakonskimi paragrafi in ugotavljajo, da na Tržaškem velja londonski memorandum, ki določa uporabo slovenščine v javnem občevanju. Londonski memorandum na Goriškem seveda ne velja in odtod izgovor, da za Goriško ni slovenskih popisnic.

Če popisnice ne bomo dobili, bomo pa uradno, italijansko popisnico, sestavili v slovenskem jeziku. To pravico imamo. Imamo jo na podlagi republiške ustave, deželnega statuta in človeških pravic.

S tega mesta opozarjamo slovenske politične dejavnike, da to akcijo podprò na pristojnem mestu. Ni moč namreč dopuščati, da se za tako važno vprašanje zanima samo skupina dobromislečih ljudi.

Odlikovane čipkarice iz goriške pokrajine

V Milanu so organizirali razstavo čipkarskih izdelkov, ki so jih napravile gojenke čipkarskih šol v letu 1970-1971, in na kateri so razstavili tudi čipkarske izdelke s šol na Goriškem. Čipkarska šola v Doberdobu je dobila ob tej priliki tri odlikovanja, in sicer učiteljica Marija Ongaro srebrno kolajno; učenki Danijela Gergolet in Franka Gergolet prav tako srebrne kolajne druge kategorije.

Vodstvo drugega didaktičnega okrožja v Tržiču je prejelo častno plaketo ter 12 nagrad za učiteljstvo. Od tega je prva brezplačno potovanje, dalje dve zlati, dve srebrni in sedem bronastih kolajn. Učenke pa so prejele 59 odlikovanj, od tega 5 zlatih, 20 srebrnih in 34 bronastih kolajn.

Omenimo naj še, da je bila čipkarska šola v Gorici v Ul. Morelli nagrajena s posebno nagrado tekstilne tovarne za visoko kvaliteto izdelkov, ki so jih prikazali na razstavi

SEJA POKRAJINSKEGA SVETA

Oblasti naj preprečijo nenehno naraščanje cen

Začetek debate o nesrečah na delu - Odobren nov pravilnik osebja umobolnice - Ustanovljena deželna zveza pokrajinskih uprav

Cene prehrambenih pridelkov, nesreče na delu, deželna pomoč psihiatričnim bolnišnicam in socialno ogroženim ljudem, nove plače za uslužbence goriške umobolnice: to so vprašanja, o katerih so v ponedeljek zvečer razpravljali pokrajinski svetovalci v Gorici, zbrani na drugi jesenski seji svojega sveta.

Socialistični svetovalec Semola je najprej orisal svojo resolucijo o cenah, ki se v zadnjem času nenehno dvigajo. V svojem govoru je svetovalec podal bogato dokumentacijo o tem vprašanju in dejal, da bi se morale krajevne oblasti, ob upoštevanju obstoječih zakonov za to vprašanje tudi zanimati, saj zanima široke plasti prebivalstva. Dobil je zagotovilo s strani predsednika dr. Chientarolija, da bo pokrajinska uprava o tem obvestila pristojne občinske in državne organe.

Sledil je prikaz druge interpelacije, ki sta jo poslala komunistična svetovalca Sabbadini in Menichino o nesrečah na delu v naši pokrajini. Sabbadini je resolucijo orisal, podal vrsto zanimivih podatkov, zlasti o nesrečah v tržiški ladjedelnici. Ker sta svetovalca predložila tudi osnutek resolucije, bodo o njej razpravljali na prihodnji seji pokrajinskega sveta. Ob tej priložnosti bodo v debato posegli zastopniki vseh političnih skupin.

Svetovalci Poletto, Coschina in Zorzenon so bili izvoljeni za preglednike letošnjega obračuna.

Odbornik Bottegaro je nato predlagal, da bi svetovalci sprejeli osnutek programa za pomoč društvom in ustanovam, ki se bavijo s pomočjo socialno in zdravstveno ogroženim otrokom in odraslim. Prošnje bodo poslali deželni upravi, ki bo dala po svoji uvidevnosti in razpoložljivosti proračuna potrebni denar. Prošenj je za 363.000.000 lir, lani je dežela dala goriški pokrajini v ta namen približno 80.000.000 lir. Sklep so svetovalci odobrili s pridržkom komunistov, ki so bili le za pomoč javnim ustanovam ne pa zasebnim.

Nato je odbornik Perissin orisal drugo prošnjo deželi, ki predvideva deželno pomoč za okrepitev psihiatrične bolnišnice in njenih podrejenih ustanov. V prejšnjih letih je deželna uprava dala goriški pokrajini letni prispevek 80 milijonov lir, kljub temu pa so programi obširnejši. Za tekoče leto so deželo zaprosili prispevek 137.500.000 lir, za prihodnje leto na prispevek 173.000.000 lir.

Sledila sta dva sklepa, ki se tičeta pokrajinskega osebja. Najprej je odbornik Waltritsch predlagal, da bi vsem uslužbencem tehničnega urada izplačali posebno letno nagrado za opravljena izredna gradbena dela, ki ne spadajo v običajno delovanje pokrajinske uprave.

Nato je odbornik za osebje predlagal svetovalcem v odobritev tri sklepe, ki zanimajo bolničarsko in pomožno osebje v umobolnici, upoštevajoč določila državnega zakona štev. 431 iz leta 1968. Na podlagi tega zakona, ki poenoti plače bolničarjem v vsej državi, bodo uslužbenci dobili najmanjšo začetno plačo 960.000 lir letno. Po dveh letih službovanja bodo dobili bolničarji plačo, ki je od začetne višja za 35 odstotkov. Poleg te bodo dobili draginjsko doklado, letno bolniško nagrado, nagrade za dnevno in nočno delo.

Odbornik Waltritsch je na seji povedal, da so pogajanja med upravo in sindikati trajala devet mesecev, da so imeli stike tudi z drugimi pokrajinami in deželnim kontrolnim odborom ter z ministrstvom za zdravstvo. Za nove uslužbence bo dala država svoj prispevek. V bolnišnici bodo po novem imeli enega bolničarja vsake tri bolnike. V debato so posegli svetovalci Poletto, Cian, Lugnani, Coschina, Cosani, nakar so vse tri sklepe odobrili soglasno.

Predsednik dr. Chientaroli je nato še predlagal v odobritev statut novoustanovljene deželne zveze pokrajin, ki bo imela posvetovalen značaj. V ožjem odboru bodo štirje predsedniki, štirje zastopniki ožjih odborov pokrajinskih uprav. V posvetovalni konzulti pa bodo vsi svetovalci štirih pokrajin. Po obširni debati je bil sklep sprejet.

Pokrajinski svet se bo ponovno sestal predvidoma prihodnji mesec.

V OKVIRU PRIJATELJSKIH OBMEJNIH SREČANJ

V kromberškem gradu je bil včeraj sestanek med zastopniki občin Krmin in Nova Gorica

Na sestanku so se upravitelji z obeh strani meje zavzeli za prekvalifikacijo prehoda na Plešivem - Predlog za tradicionalna srečanja med Brici in prebivalci krminske občine

Po daljšem času sta se včeraj v kromberškem gradu spet sestali delegaciji sosednjih občin, Nove Gorice in Krmina. Občinski upravitelji so razpravljali o zelo konkretnih in pomembnih vprašanjih, ki zadevajo koristi Bricev ter njihovih slovenskih in furlanskih sosedov v krminski občini. Posamezne probleme sta v svojih pozdravnih pogovorih naštela že novogoriški župan Rudi Šimac ter njegov krminski kolega, župan Luciano Stecchina. Poudarimo naj, da je Šimac ob tem omenil tudi pozitivno funkcijo, ki jo v demokratični Italiji opravlja tamkajšnja slovenska manjšina.

Občinski upravitelji so se potem sestali na daljšo sejo. Izmenjali so mnenja o najrazličnejših vprašanjih, ki sodijo v pristojnost oziroma program obeh sosednjih občin. Pogovore in sklepe so povzeli v posebni izjavi. Dokument poudarja, «da takšno sodelovanje ustvarja zelo ugodne pogoje za gospodarski razvoj obmejnega območja in odpira številne možnosti, ki jih bosta obe občinski vodstvi v prihodnje preučili in poskušali izkoristiti. Obe delegaciji sta tudi enotni v prepričanju, da takšno prijateljsko vzdušje pozitivno vpliva tudi na življenje in delo slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in italijanske v Jugoslaviji. Njun obstoj in njuna prizadevanja postajajo vsebolj pomemben dejavnik, ki bogati kulturne in humane vrednote na obmejnem območju in v širšem prostoru».

Izjava se po tej splošni ugotovitvi zavzema za prekvalifikacijo mejnega prehoda Plešivo pri Krminu. Čezenj naj bi namreč bilo mogoče potovati tudi s potnimi listi. Tako bi Brda in krminska občina dobili svoj prvi mednarodni mejni prehod, kar bi bilo seveda izjemnega gospodarskega in splošnega pomena za prebivalstvo obeh območij. Delegaciji sta menili, da bi bil ta prehod tudi širšega pomena za obe državi, «zato se obe občinski vodstvi zavezujeta, da bosta za prekvalifikacijo navedenega prehoda še bolj kot doslej zainteresirali višje pristojne organe, da se ta zadeva čimprej reši».

Občinski upravitelji so potem poudarili, da je treba v skladu z novimi pogoji, ki jih bo ustvarila prekvalifikacija mejnega prehoda na Plešivem preučiti vse možnosti, da se turistično ovrednotijo briška območja in del Furlanije, ki gravitira ali bo gravitiral na ta prehod. Izdelati bo potrebno enoten program in storiti vse potrebno, da se le-ta čimprej uresniči. V ta namen naj bi se turistični strokovnjaki obeh občin sestali in izdelali okvire in teze za takšen program.

V dokumentu, sprejetem na sestanku v kromberškem gradu, polnem miru, idile in patine, nadalje beremo, «da se bosta obe občinski vodstvi v prihodnje bolj zavzemali za to, da se v večji meri izkoristijo možnosti, ki jih nudi obmejno sodelovanje na področju kulture, športa in rekreacije. V prihodnjem letu naj bi uresničili pobudo za širše ljudsko srečanje, ki naj bi pozneje prišlo v vsakoletno tradicijo. Takšna srečanja bodo nedvomno obogatila sedanje dobre sosedske odnose z novimi spoznanji in pobudami.»

Občinski upravitelji iz Krmina — delegacijo so poleg župana sestavljali podžupan Zar, odbornik Gradnik z drugimi odborniki, svetovalci vseh političnih strank in tajnik Raffaello Fabbro — so svoje kolege, torej zastopnike novogoriške občine, povabili, naj jim čimprej vrnejo obisk. Sploh pa so na sestanku sklenili, da se bodo predstavniki obeh sosednjih občin, novogoriške in krminske, v prihodnje pogosteje sestajali.

Ob obisku v Novi Gorici so si občinski upravitelji iz Krmina ogledali tudi Goriški muzej, ki ima svoje zbirke v kromberškem gradu, ter tovarno pohištva «Meblo».

Župana Nove Gorice Rudi Šimac in Krmina Luciano Stecchina si izmenjujeta darila

VODSTVO INAM NAPOVEDUJE

Izboljšanje zdravstvene službe za starejše zavarovance INAM

Predvideni so zdravniški pregledi specialistov na domu in boljša zdravstvena oskrba po bolnišnicah

Upravni odbor bolniške blagajne INAM je te dni odobril važen ukrep za izvedbo konkretnega programa pri izboljšanju zdravstvene službe za 6 milijonov starejših zavarovancev te ustanove. V začetku bodo za poskus začeli z izvajanjem takih novosti v Milanu in Firencah ter jih postopoma razširili tudi na druga področja.

Nova zdravstvena služba za stare predvideva:

a) večja pomoč zdravnikov - specialistov; b) specialistično zdravljenje tudi na domu; c) bolje organizirana splošna zdravniška asistenca in oskrba z zdravili za stare ljudi; d) boljša asistenca bolničarjev in socialna pomoč ob sodelovanju krajevnih organov, tudi na domu starejših zavarovancev; e) boljša in hitrejša pomoč v bolnišnicah pri gerontoloških zavodih tudi v tako imenovanih dnevnih bolnišnicah.

V pričakovanju izvedbe splošne zdravstvene reforme hoče INAM s temi ukrepi rešiti najnujnejše socialne in humanitarne probleme v okviru socialne pomoči. Program bodo začeli izvajati z uvedbo posebne ambulančne službe za starejše ljudi pri poliambulatorijih, ki jih vodi neposredno ustanova INAM. Zdravstveno službo na domu bodo vpeljali za tiste zavarovance, ki zaradi visoke starosti ali posebnega značaja bolezni, ne morejo sami v ambulante. Pri tem se bodo — v skladu s krajevnimi oblastmi — posluževali tudi bolničarske službe in dodeljevali ustrezna zdravila.

Nova uredba predvideva še vrsto drugih ukrepov, ki naj bi izboljšali sedanjo precej pomanjkljivo zdravstveno pomoč starim zavarovancem.

(*) Jutri zvečer ob 21. uri bo v dvorani pokrajinskega sveta debatni večer o temi «Idejni prestopki in civilne pravice». Govoril bo prof. Sergio Bartole s tržaške univerze, v debati bodo sodelovali odvetniki Nereo Battello, Alealdo Ginaldi, Agostino Majo in Eno Pascoli. Debato prireja liberalni študijski center Energie nuove.

Kolesar je padel in umrl

Včeraj okrog 16.40 so poklicali rešilca iz bolnišnice v Ulico Leopardi v Gorici, kjer je pred palačo šolskega skrbništva ležal nezavesten kolesar, 52-letni Mario Padovan iz Gorice, Ulica Seminario 8.

V bolnišnici mu niso več mogli pomagati in zdravnik je ugotovil smrt zaradi verjetne pljučne endemije.

Po vsej verjetnosti je bolezen povzročil njegov padec, ki mu je bil usoden.

Iz goriškega matičnega urada

Dne 19. t.m. so na goriškem matičnem uradu prijavili 4 rojstva in 10 smrti.

Rojstva: Federico Canu, Francesco Del Sordi, Massimiliano Sita in Andrea Politeo.

Umrli: 80-letna gospodinja Valeria Nebergoj por. Carli; 57-letni poljedelec Luigi Bressan; 29-letna gospodinja Carmela Gomiscech; 75-letni upokojenec Salvatore Cervone; 69-letna gospodinja Marija Kristančič; 76-letna gospodinja Firmina Medeot vd. Puja; 71-letni poljedelec Leopold Visintin; 76-letna upokojenka Antonia Boemo; 77-letna gospodinja Elisabetta Nardin por. Cargnel; 75-letna gospodinja Alina Ceschia por. Mian.

S SEJE OBČINSKEGA ODBORA V GORICI

Županovi razgovori z ministrom Lauricello o pospešeni izgradnji goriških infrastruktur

Jutri TV oddaja iz Kopra o anketi med mladino iz Gorice in Nove Gorice o obmejnih problemih

V ponedeljek zvečer je imel občinski odbor v Gorici svojo običajno tedensko sejo, na kateri je župan Martina najprej poročal o svojem razgovoru z ministrom za javna dela Lauricello ob priliki njegovega obiska v Trstu. Ob tej priložnosti mu je prikazal nujno potrebo, da se premosti zadnje ovire pri izvedbi infrastrukturnih del, ki so na programu za razvoj Gorice.

Odbornik za javna dela Agati je poročal o napredku del za kartografijo goriške občine, ki jo pripravlja skupina za to pooblaščenih geometrov. Predlagal je, naj bi profesionistom, ki jih bo predlagala inženirska zbornica, zaupali izdelavo podrobnih načrtov o industrijski coni, o stanovanjskem središču in o upravnem središču mesta. Odbor je te predloge osvojil in izrazil tudi željo, da bi ponovno organiziral posvetovanje z načrtovalcem arhitektom Piccinatom, da bi se sporazumeli za ohranitev kontinuitete enotnosti intuicije, ki je bila vodilo pri zamisli in izvedbi regulacijskega načrta za Gorico.

Odbornik dr. Tomassich je predlagal naj bi v kratkem zopet obravnavali v občinskem svetu notranji pravilnik občinske sirotišnice «Lenassi»; sporočil je tudi, da so premostili težave pri postopku za izvedbo socialnega središča, kot je na programu za Gorico. O pripravi letošnjega Andrejevega sejma pa je poročal odbornik Ciuffarin.

Odbor je nadalje odobril razne upravne in druge izdatke, ki jih je predlagal odbornik De Simone, na seji občinskega sveta pa bodo predlagali imenovanje občinskega predstavnika v konzorcij za deželno letališče v Ronkah.

Kar se javnih del tiče, so razpravljali o nekaterih gradnjah, ureditvi uradov, o kulturnih, folklorističnih in športnih prireditvah. Imenovali so tudi tričlansko komisijo, v kateri so župan, načelnik tehničnega urada in pokrajinski zdravnik. Ta bo proučila zahtevo splošne bolnišnice v Gorici za spremembo regulacijskega načrta, po kateri naj bi spremenili področje, namenjeno za kmetijsko površino deloma v področje namenjeno za potrebe bolnišnice.

Ob koncu naj omenimo še, da bo jugoslovanska televizija z oddajo iz Kopra jutri, 21. oktobra ob 20.30 predvajala dokumentarni film, ki so ga v sodelovanju z goriškim odbornikom za šolstvo posneli v Gorici. Ta posnetek obravnava mladino, Slovence in Italijane, in njihovo stališče do obmejnih problemov in do razvoja posebnih socioloških ter kulturnih problemov v obmejnih krajih. Pri izdelavi tega posnetka je torej sodelovala mladina iz Gorice in Nove Gorice, ki je ob tej priložnosti imela zanimivo srečanje tako s kulturnega kot socialnega gledišča.

Kino

CORSO 17.00—22.00: «Formula per un delitto», S. Pleschette in E. Nelson; film je v barvah.
MODERNISSIMO 16.15—22.00: «Gli allegri legionari». Stan Laurel in Oliver Hardy.
VERDI 17.—22.: «Il solitario di Rio Grande», G. Peck in P. Quinn; ameriški kinemaskopski film v barvah.
CENTRALE 17.00—21.30: «Lo chiamavano Trinità», T. Hill in B. Spencer; film je v barvah.
VITTORIA 17.00—21.30 «I piacevoli giochi di Monique, ragazza alla pari», J. Alcorn in D. Summer; film v barvah, mladini pod 18. letom prepovedan.

Tržič

AZZURRO ob 17.30: «Un proiettile per Pretty Boy», F. Forte. Barvni film.
EXCELSIOR ob 17.00: «Il mondo di Alex», J. Moreau in D. Sutterland. V barvah.
PRINCIPE: ob 17.30: «Non si uccidono così anche i cavalli?». Jean Fonda in M. Sarazin. Barvni film.

Nova Gorica

SOČA (N. Gorica): «Postelja», mehiški barvni film — ob 18. in 20.
SVOBODA «Deklica za zabavo», španski barvni film — ob 18. in 20.
KANAL: Prosto.
ŠEMPAS: Prosto.
PRVAČINA: «Čarovnica iz vražje hoste», angleško-nemški barvni film — ob 20.
RENČE: «Avtostoparka», ameriški barvni film — ob 20.
DESKLE: «Kdor poje ne misli slabo», jugoslovanski barvni film - ob 19.30.

DEŽURNI LEKARNI V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici odprta lekarna VILLA S. GIUSTO, Corso Italia 244, tel. 3538.

V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna dr. Rismondo, Ulica Toti 5/2 tel. 72701.

DVE LETI PO POKOLU V MILANSKI BANKI NA TRGU FONTANA

Bomo kdaj zvedeli resnico o bombnih atentatih l. 1969

Nesrečna usoda Uda Lemkeja: od Trga Venezia do umobolnice v Perugii

II.

Poleg tega pa sta ista dva šoferja z istim tovornjakom povzročila katastrofalno verižno trčenje na avto cesti proti Lodiju, v katerem je izgubilo življenje osem oseb, štirideset pa je bilo hudo ranjenih. So skušali odstraniti se kako drugo nezaželeno pričo?

Nekega junijskega večera 1969 je padovski vratar Alberto Muraro opazil misovca Alberta Prateseja, ki je vstopil v stanovanje fašista Massimiliana Fachinija. Kmalu nato je prišel komisar letečega oddelka Juliano, ki je aretiral Prateseja, ker je bil misovec oborožen do zob. Pratese je izjavil, da sta skupno z Nicolo Pezzatom stopila v stanovanje. Pezzato je bil policijski vohun, ki naj bi mu podtaknil orožje, da bi ga kompromitiral. Muraro pa je opazil samo misovca, ki je stopal po stopnicah. Tri mesece pozneje je žena našla Murara mrtvega v prostoru za dvigalo. V kratkem bi bil moral pričati pred sodiščem. Časnikarju tednika Espresso so sorodniki izjavili, da je zelo malo verjetno, da bi Muraro kdaj koval samomorilne namene.

Na zgornji sliki Pietro Valpreda, na spodnji Nino Sottosanti, ki so mu pravili fašist, v katerem je Cornelio Rolandi tudi spoznal atentatorja, ki ga je peljal na svojem taksiju

Zadnji «samomorilec» je mladi anarhist Mario Della Savia. Nekega dne se je vrnil v svoje stanovanje v Ulici Bramante. Prijatelj, ki ga je pospremil domov, se dobro spominja, da je bilo okno stanovanja odprto. Popoldne pa je bilo isto okno zaprto. Prijatelji so ga našli mrtvega v sobi nasičeni s plinom. Brat je zahteval obdukcijo trupla, o kateri pa se ni izvedelo še ničesar. Vendar ni mogoče zamolčati bistvene potankosti: prijatelji, ki so našli trupio, soglasno trdijo, da je bil na mladeničevem čelu opazen udarec.

Namenjena žrtev pa je bil brat Angelo, katerega je skušal Calabresi obtožiti sodelovanja pri bombnih atentatih 25. aprila v Milanu. Med procesom pa je političnemu komisarju spodletelo in le malo je manjkalo, da ne bi sam končal na zatožni klopi.

Grozoviti seznam pa še ni zaključen. V noči med 30. in 31. oktobrom so našli v kraju Forni di Sopra mrliča, ki je umrl zaradi strela v glavo. Na njem so tudi našli odpustnico na ime Priera Rossija, študenta, ki se je udeležil zasedbe bivšega hotela Commercio, iz katerega je policija s silo izgnala demonstrante. Rossi si ne zna pojasniti, kako mu je lahko kdo sunil odpustnico. Preiskava je ugotovila, da je bil mrtvec misovec in agent protivohunske službe SID Ettore Borroni, o katerem je demokristjan Lorenzon izjavil, da mu je založnik Ventura dejal, da so ga ubili agenti protivohunske službe. (Lorenzon je poslal policiji dokument, v katerem je trdil, da mu je fašistični založnik Giovanni Ventura priznal, da ve, kdo je postavil bombe. Ventura je tožil Lorenzona zaradi obrekovanja, vendar ta je kot dokaz za svoje trditve poslal marca lani magnetofonski trak, s katerega je razvidno, da Ventura pravi: «Sem med podporniki in organizatorji atentatov na vlake 8. in 9. avgusta. V treh smo dali denar, delali pa smo v devetih.»)

Pred vsemi temi pričami pa je čudno umrl Antonino Aliotti, sin komunistov, katerega pa je preslepila bombastična fašistična retorika. Aliotti je nekaj časa sodeloval s fašistično skupino, ki jo je vodil Stefano Delle Chiaie, kmalu nato pa je razumel pravo funkcijo fašistov in je obtožil svoje tovariše in svojega poglavarja, da delujejo za kapitaliste. Nekaj časa pozneje so se pripetili tri čudni dogodki: 1. policija je preiskala Aliottijev avtomobil in je v njem našla skrito orožje, ki ga lastnik ni spravil vanj; 2. «prijatelji» so zagrozili Aliotti; 3. Antonina so našli mrtvega v avtomobilu, ki je bil natrpan z orožjem. Uradna verzija o njegovi smrti je, da je Antonino napravil samomor.

Vprašujemo se, kdo bo prihodnji samomorilec? Kandidatov je več, prvi na vrsti pa je sam Valpreda. Preiskava o bombnih atentatih v Milanu in v Rimu se je zaključila prav v teh dneh, toda ni dobila verodostojnih dokazov, ki bi vsaj kolikor toliko potrdili uradno verzijo policije. Da bi opravičili nedoslednosti so skušali prikazati Valpredo kot bolnega in slaboumnega zločinca. S tem pač hočejo opravičiti vse nedoslednosti, ki jih zasledimo, če kritično analiziramo delo in zaključke preiskovalnih organov.

Poleg Valprede je še veliko drugih kandidatov za «samomor», vendar najresnejši je Udo Lemke. Preiskovalni organi ga nočejo zaslišati, ker trdijo, da je slaboumen in so ga zato zaprli v neko umobolnico. Kaj je rekel Lemke, da so preiskovalni organi tako ravnali z njim?

Nemec je zagrešil hud prekršek, in sicer je obtožil fašiste, da so postavili bombe v Rimu. Nekaj dni po bombnih atentatih v Rimu, se je Lemke predstavil policiji in je povedal, da so se mu nekaj dni prej približali neznanci in so mu predlagali, naj postavi v zelo obljuden kraj bombo v zameno za dobro plačilo. Udo je ponudbo zavrnil. Na dan bombnih atentatov je nekaj trenutkov po eksploziji na Trgu Venezia videl tam enega izmed treh fašistov, ki so mu predlagali, naj postavi bombe.

Udo je šel takoj k preiskovalnemu sodniku in mu povedal vse, kar je vedel. To pošteno dejanje pa ga je stalo drago. Mesec pozneje so vdrli v njegovo sobo agenti protimamilskega oddelka, ki so pod njegovo posteljo našli 10 kilogramov hašiša. Policisti so ga aretirali in ga poslali v nevropsihiatrično kliniko v Perugio.

Izvedelo se je tudi, da je človek, katerega je Lemke prepoznal, zelo znan fašist iz Catanie Stefano Galatà.

(Nadaljevanje sledi)

Jesen v Trstu

NA FILMSKIH PLATNIH

Henry Hathaway;

Il solitario di Rio Grande

Originalni naslov: «Shootout»
Protagonist: Gregory Peck

Henry Hathaway je zanimiv ameriški režiser, rojen leta 1898. Režiral je že dosti filmov, ki so skoraj vedno imeli precejšen komercialni uspeh. V zgodovino filmske umetnosti bo prišel predvsem s filmom «Peter Ibbetson («Sogno di prigioniero», 1935), ki je po mnenju nekaterih eden izmed najboljših ameriških filmov vseh časov in ki je navdušil surrealiste. Tudi nekateri njegovi poznejši, manj znani filmi, pa so zelo dobri. Opozarjamo le na najnovejše «Il Grinta» («True Grit») in «Airport» («Airport», naslovi ga pripisujejo Georgu Seatonu, a v glavnem je film Hathawayev), ki dokazuje, da Hathaway ljubi predvsem psihologiziranje in preko značajev oseb zadene marsikatero misel o odnosu med družbo in individuom.

«Il solitario di Rio Grande» je svojevrstna kavbojka, zdaj melanholična, zdaj refleksivna, zdaj ironična. Vsekakor ni povsem uspel film in ne spada med Hathawayeva najboljše. Poleg pozitivnih elementov (n.pr. barvna fotografija Earla Ratha in prizori nasilja) je tudi dosti negativnih

Sergij Grmek

POD TAKTIRKO DIRIGENTA KURTA MASURJA

Dresdenski mojstri v Verdijevem gledališču

Vzhodnonemška filharmonija žela velikansko priznanje tržaške javnosti

Dresdenski filharmonični orkester je v soboto zvečer nagradil vztrajnost ne preveč številnega občinstva gledališča Verdi s takim umetniškim užitkom, da je odsotnim lahko edinole žal. Ne bomo se mudili pri vzrokih pomanjkljive udeležbe, vendar se sprašujemo, zakaj istočasno prirejanje koncertov v mali in veliki dvorani istega poslopja, kot se je primerilo ravno v soboto.

V prvem delu sporeda so nam dresdenski mojstri predstavili pod vodstvom slovitega dirigenta Kurta Masurja prvo suito v c-duru za dve oboi, fagot, godalni orkester in klavičembalo J. S. Bacha. Pri sledenjem glasbilu je po takratnem običaju sedel sam dirigent. Delo sodi med štiri Bachove orkestralne suite, ki jih drugače tudi imenujejo francoske uverture. Goethe je morda z rahlim prezirom dejal, da ima pri teh skladbah vtis, da gleda sijajno opremljen sprevod, ki se svečano spušča po širokem stopnišču. Mnenja sem, da je bila Bachu pri ustvarjanju vsaka težnja po upodabljanju tuja in dvomim, da bi kdo pri sobotnem koncertu delil z Goethejem podoben vtis. Verjetno tudi zato ne, in to štejem mojstru Masurju v veliko zaslugo, ker je orkester podal deseterico plesov (vendar šest različnih), ki sestavljajo suito, s tisto pravo mero spokojne trezenosti, ki poslušalca odteguje vabljivemu objemu omamne domišlijje in terja od njega veliko razumsko (toda ne razumarsko!) sodelovanje. Harmonije se sproščeno pretakajo druga v drugo z nekakšnim zdravim ponosom nad nedavno osvojenim načelom sodobne tonalnosti. Prej kot toga svečanost preveva suito rahla ljudska prisrčnost, ki pride še posebej do izraza pri živahnejših plesih. Malokrat sem tako užival ob sočnosti Bachovega mnogoglasja, kot pri igranju Dresdenske filharmonije.

Sedma simfonija poznega romantika Brucknerja, i vsebuje nekaj umetniško najbolj dognanih in pomenljivih avtorjevih misli je v soboto doživela svojo krstno tržaško predstavo. S svojo orjaško zasnovo tako v orkestralnem smislu kot po časovnem obsegu, ki je ena najbolj otipljivih značilnosti powagnerske simfonične glasbe, pomeni to delo tudi za potrpežljivega poslušalca krepak zalogaj. Wagnersko vzdušje in seveda mojstrsko izvajanje pa sta zlasti starejše tržaško občinstvo navdušila do take mere, da se ploskanje in vzklikanje ni in ni hotelo poleči. Dirigent Masur je tako moral izven sporeda še dvakrat zgrabiti za taktirko in nagraditi tržaško občinstvo, razumljivo, z... Wagnerjem. Tako se je ob zvokih uverture k Tannhäuserju in preludija iz Lohengrina zaključil nepozaben glasbeni večer, ki je med drugim dokazal, kot pravilno opozarja koncertni list, «da pripisuje Nemška demokratična republika zaščiti humanistične umetnosti izreden pomen».

R. KODRIČ

Tudi šolski avtobusi so nevarni za otroke

Šolski avtobus so dolgo časa vsi hvalili, saj je marsikaterim staršem prihranil vsakodnevno spremljanje otrok v šolo in domov. Nenadoma je pa skupina ameriških zobozdravnikov začela trditi nasprotno. Prejšnji teden so v Washingtonu ti zdravniki izdali poročilo, da si vsako leto več kot 1300 otrok hudo poškoduje obraz in zobe v šolskem avtobusu. Če verjamemo poročilu Zveze ameriških ustnih kirurgov, otroci v avtobusu zelo pogosto udarijo s čeljustjo v kovinski držaj, ki je pritrjen na stol pred njimi. Ker skoro v nobenem avtobusu ni varnostnih pasov, ni treba za tak udarec nobene resnejše nesreče. Vse prepogosto pride do tega, ko šofer le pritisne na zavoro.

Naj bo vzrok teh udarcev kakršenkoli, opozarja Zveza, morejo biti posledice ran zelo hude. Naj omenimo samo to, da v nekaterih primerih lahko udarec ustavi rast otrokove spodnje čeljusti. Če zgornja čeljust normalno raste, bo otrok dobil «ptičji obraz», kot mu pravijo zdravniki, ki zahteva težko čeljustno operacijo. Operacija sicer popravi zunanji otrokov videz, ne more pa zajamčiti popolnega okrevanja. Otrok bo morda za vse svoje življenje občutil motnje pri govorjenju in žvečenju.

Preprečitev nevarnosti, pravijo ustni kirurgi, je enostaven varnostni pripomoček za avtobuse. Newyorški zdravnik Dr. Stanley J. Behrman pravi: «Sedeži šolskih avtobusov so izredno udobni. Toda narava je otroke pri sedenju že zavarovala; zavarovanja so torej potrebni, če se udarijo.»

Ukrepi za preprečitev nevarnosti niso težki. Odbor za varstvo otrok, kateremu predseduje dr. Behrman, je predlagal dokaj preprosto rešitev: naslonjala sedežev bi morali prekriti z blazinami. Te blazine bi morale biti tako debele in prožne, da bi otroka, ki bi se vanje zadel, takoj potisnile spet na sedež.

Blazine bodo sicer nekoliko drage, saj bodo po deset dolarjev vsaka. Ker pa velja otrokovo zdravje več kot deset dolarjev, bodo blazine priporočali vsem lastnikom šolskih avtobusov.

D. N.

VZTRAJEN BOJ ČLOVEŠTVA PROTI POŠASTNI BOLEZNI RAKA

Življenje in smrt v paviljonu sv. Vincenca velike pariške bolnišnice

Pričanje očividca - Tudi ko človek ve, da je obsojen na smrt, življenje še vedno utripa v njegovih očeh - Nujnost preventivnega zdravljenja

Po vsem svetu se bije zagrizen boj proti zavratni bolezni — raku. Občasno časopisne agencije sporočajo, da je ta, ali oni zdravnik odkril kako novo sredstvo, ki naj bi uspešno pomagala pri zdravljenju te bolezni. Večkrat pomenijo ta odkritja le nov korak na poti znanstvenega zdravljenja raka. Zato bo moral postati boj proti tej zahrbtni bolezni stvar vsega človeštva. V vsakem primeru pa je potrebno, da se vsi zavedajo, da pomeni pravočasno odkritje bolezni tudi precejšnjo možnost za zdravljenje. Potrebni so torej pravočasni zdravniški pregledi za katere bi morala poskrbeti sama občedružbena zdravniška služba. Ko se je rak zagrizel v meso, tkivo in kosti človeka, je praktično zaman vsaka pomoč.

V namen popularizacije boja proti raku objavljamo naslednji sestavek A. Kovačiča o življenju in umiranju v pariški bolnišnici v paviljonu sv. Vincenca.

Rak... Človeka rahlo spreleti po hrbtu ob tej besedi, dvakrat pa spreleti tistega, ki je imel priložnost tako ali drugače se srečati s to zagonetno pošastjo, ki danes grozi človeštvu kot nekoč črna smrt in pobira na stotine in tisoče življenj. Moderni karcinološki inštituti po vsem svetu delajo tako rekoč noč in dan, da bi zaustavili ali pa vsaj ublažili posledice njenega skrivnega in zahrbtnega delovanja. Pošast pa se spretno izmika in ubija...

Spoznala sva se — z rakom namreč — v pariški bolnišnici svetega Mihaela, kjer sem delal dva meseca kot pomožni bolničar in kjer umrejo za rakom poprečno štirje ljudje na teden. Številka zveni zelo suho in statistično, toda njen grozljiv pomen skriva v sebi prave tihe drame. Čez sto ljudi čaka na oddelku, ki nosi ime «Paviljon sv. Vincencija», vsako uro in vsako minuto na smrt. Redko mine dan, da ne srečaš na svetlih hodnikih belo oblečenega bolničarja z vozičkom, prekritim z rjuho. Če je v sobi več bolnikov, postavijo platneno bariero med njimi in tistim, ki je umrl, da se ostali ne bi «demoralizirali», čeprav vsi vedo, kako in kaj in da bodo tako jutri ali pojutrišnjem izolirali njihovo posteljo.

Vsi ti ljudje so neizbežno obsojeni na smrt in edino s tega oddelka vodi ozek hodnik naravnost v mrtvašnico. Drugam se z njega tudi ne pride več. Vsi bolniki so popolnoma odvisni od bolničarjev in bolničark, saj sami ne morejo ne jesti ne se premakniti brez pomoči. Med njimi jih je cela vrsta, ki ne morejo govoriti, ker imajo popolnoma uničeno grlo in jih hranijo s posebno cevko, speljano v želodec direktno ali pa skozi nos. Videl sem bivšega boksarja težke kategorije, ki je živel samo še s pomočjo transfuzije krvi in glukoze. Okostnjak in senca človeka...

Bilo bi prehudo, če bi hotel opisati vse prizore bolečine in počasne agonije teh nemočnih bitij. Ne verjamem, da je mogoče se vživeti v njihovo duševno stanje, posebno pa ne zdravemu človeku, ki hiti po svojih poslih in se verjetno nikoli ne spomni, kaj se v tem trenutku dogaja za zidovi najbližje bolnišnice. Bilo bi dovolj, če bi bil prisoten v tistih prostorih trpljenja in smrti samo en dan, pa bi se odkril na ulici, ko bi srečal bolničarko. Dostikrat sem si moral zatakniti masko, preden sem vstopil v kakšno bolniško sobo in ne samo enkrat sem moral zapustiti sobo, bled kot zid, preden sem končal svoje delo. Pa nisem preveč občutljiv

Neverjetno pa je, kako se človek privadi na bolestno stokanje in celo na smrt.

Videl sem starca, ki ni mogel premakniti niti prsta in spregovoriti niti besede. Samo njegove oči so bile vedno žive in so prijazno strmele v zdravnika ali sestro, ki je skušala iz njegovega pogleda uganiti, kaj bi lahko storila zanj. Nikoli ga ni nihče obiskal, kajti njegov sin inženir je bil zelo zaposlen in snaha menda tudi. Nikoli ne bom pozabil pogleda, s katerim me je pogledal, ko sem mu nekoč popravil roko, ki mu je visela s postelje in katere kljub naporu ni mogel spraviti nazaj. Pri življenju so ga držali samo še z aparati in umiral je pet tednov.

Videl sem petintridesetletnega močnega moža, ki smo ga morali trije moški dobesedno dvigniti pol metra nad postelo, če smo ga hoteli obrniti na levo ali na desno. Pri tem smo morali imeti steriliziране maske in rokavice, ker je imel vso zadnjo stran odprto. Umiral je štirinajst dni...

In tako dalje.

Na oddelku je bilo strogo prepovedano izgovoriti besedo rak. Baje bolniki sploh niso vedeli, da imajo raka v zadnjem stadiju in da vodi z njihovega oddelka poseben hodnik v mrtvašnico. Zdravniki se dobesedno borijo za vsako življenje posebej, trdo in zagrizeno.

V takih okoliščinah nastajajo svojevrstna prijateljstva. Neki starec, ki se je sicer lahko gibal, je vozil svoj stol od postelje do postelje tistih, ki so bili nepokretni in brez glasu. Sedel je tako ob postelji ure in ure. Nista spregovorila niti besedice, ker pač nista mogla.

Najhujši so nedeljski popoldnevi. Obiskov je malo, ker so domači verjetno že davno «odpisali» svojega člana. Sploh pa je bolje oditi v sončni Boulonjski gozd, kot pa gledati tisto človeško bedo. Takrat po vsem oddelku zvonijo zvonci. Enemu je treba popraviti vzglavje, drugega obrniti na levo, tretji bi rad vedel, kakšno je zunaj vreme, četrti... In bolničarke potrpežljivo tekajo po hodnikih in ves čas nisem opazil med njimi niti ene same nestrpne kretnje.

Nekoč sem vprašal nekega moža, kako se počuti.

«Dobro,» je rekel, «jutri bom umrl.»

Začel sem čenčati nekaj o zdravju, ko me je nestrpno prekinil:

«Pustiva to! Tukaj se nehajo iluzije.»

Tisti večer je umrl.

Odšel sem iz bolnišnice s prepričanjem: «Tukaj sem končal najboljšo in najpopolnejšo šolo.»

A. KOVAČIČ

Nagrajena v Španiji filma iz Francije in SZ

MADRID, 19. — Sovjetska zveza in Francija sta si osvojili dve prvi nagradi na filmskem festivalu za otroke v Gijonu v Španiji. Sovjetska zveza je zmagala s filmom «Pozor na želve», Francija pa s filmom «Ozemlje drugih».

Na festivalu je nastopala tudi otroška žirija, ki je med drugim nagradila tudi neki nemški in španski film. Manjše nagrade so šle romunskim, španskim, češkoslovaškim in brazilskim filmom

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) S trdim delom bodo preizkusili vašo vztrajnost. Ne izrecite preostrih kritik, da jih ne bo treba kasneje preklicati.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Lepe perspektive in velike možnosti uspeha. Novo poznanstvo, toda nič več kot to.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Dali boste pobudo za nekaj, kar bo mnogim koristilo. Upoštevajte občutljivost ljubljene osebe.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Danes boste morali hitro poseči v akcijo. Ostanite zvesti svojim idejam, pa četudi jih vaša okolica ne razume.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Dobili boste zanimivo ponudbo. Lahko boste ponovno navezali prijateljstvo, ki je bilo prekinjeno.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Ne stojte ob strani in posežite v zadevo. Pazite na napake člana vaše družine.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Pazite na tveganja, ki si jih sedaj ne smete privoščiti. Žolčne diskusije.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Nevarna negotovost v trenutku, ko je treba imeti mirne živce. Ne prepuščajte se slabemu razpoloženju.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Izogibajte se ljudi, ki vas lahko motijo pri delu. Izogibati se bo treba tudi vsemu, kar lahko sproži nevihto.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Preden začnete z novim delom, si oskrbite potrebno znanje. Nekoliko razprtije v družini.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Odlične priložnosti, če jih boste znali izkoristiti. Niso vsi pripravljeni prenašati vaše kaprice.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Dokler ga ne boste izvedli, ne smete preveč govoriti o vašem načrtu. Pazite, da ne zaidete v škripce.

PREJELI SMO

Blaž Singer: VODNIK NA POTI MED SLOVENCI NA KOROŠKEM. (Turistični priročnik) Zal. Obzorja, Maribor 1970.

OTROK IN DRUŽINA. Revija za družinsko in družbeno vzgojo. 1971 štev. 8. Izdajajo Zveza prijateljev mladine Slovenije, Zveza pedagoških društev Slovenije in Društvo socialnih delavcev Slovenije.

LIBRI E RIVISTE D'ITALIA. Rassegna bibliografica mensile 254. Aprile 1971. Ed. Presidenza del consiglio dei ministri, Roma.

Pasquale De Simone: MEMORIE SULL'ISTRIA DELLA RESISTENZA E DELL'ESODO. Gorizia 1971.

NOTIZIE DELLA REGIONE FRIULI-VENEZIA GIULIA. Rassegna per gli emigrati friulani e giuliani. Giugno-agosto 1971.

DOCUMENTAZIONE su fatti e problemi dell'economia italiana ed internazionale a cura della direzione regionale della programmazione (regione Friuli-Venezia Giulia N. 3 — nuova serie — maggio-giugno 1971.

NAŠA ŽENA. Izdaja KDAŽ Slovenije. Oktober 1971.

TONE SVETINA

214.

UKANA

DRUGA KNJIGA

Poleg tega vas obremenjujemo za popustljivo ravnanje z jetniki. Za izrabljanje službenega položaja... Za spolno izrabljanje jetnic... Za slabo vodenje materialne dokumentacije in okoriščanje, za ideološko mlačnost in še nekaj drugih, manj pomembnih napak. Da se izognete poostrenemu zaslišanju, vam svetujem, da priznate vse in si skrajšate muke. Ničesar ni, kar bi vam lahko pomagalo.»

Guck je bruhnil v histeričen jok in padel na kolena:

«To so podle izmišljotine! Uničiti me hočejo!».

«Ne igrajte komedije. Kdor igro izgubi, jo tudi plača. Usoda mnogih ječarjev je, da se nazadnje sami znajdejo v ječi.»

Preiskala sta njegovo pisalno mizo in spalnico ter zaplenila vso njegovo pošto. Potem sta poklicala namestnika Glazerja in mu izročila pooblastilo, da začasno prevzame vodstvo zaporov. Glazer ni mogel skriti škodoželjnega zadovoljstva, saj je doprinesel v sodelovanju s von Graffom prve dokaze v škodo svojega šefa.

Predajo poslov so opravili v naglici. Medtem ko sta se Wolf in novi poveljnik ukvarjala z listinami, je von Graff kot po navadi odšel na ogled po jetnišnici. Wolf ni prezrl porogljivega nasmeha novega poveljnika in ni preslišal njegovih zajedljivih besed Gucku: «Prav žal mi je za vas, zastonj sem vas opozarjal.» Wolfu so bili ljudje z lisičjim smehljajem odvratni. Nekaj časa je Glazerja opazoval potem pa je vzrojil: «Čujte, vi! Sit sem vašega bedastega smehljanja. Če ste se v tem zavodu nalezli slaboumnosti, mi povejte. Lahko vas takoj premestimo drugam. Zavedajte se, da vas že jutri lahko doleti usoda vašega kolege. Dovolj vemo tudi o vas, o prekrških druge vrste. Ali ste razumeli? Podpišite hitro listine in odpeljite mi Gucka v celico. Že jutri ga bomo poslali v obdelavo višjim.»

Guck se je vdal v usodo. Glazer se je zresnil. Dobro je vedel, da se z Wolfom ne sme šaliti.

Medtem ko so peljali bivšega poveljnika v bunker, je dal Wolf poklicati gospo Bergel. Že dalj časa je ni videl in nepredvideni tok dogodkov mu je onemogočil, da bi se posebej zavzel za Ano. Že pri vratih jo je nagovoril:

«Kako kaj, gospa? Slabi ste videti. Usoda nama ni naklonjena. Vaša hči ne uboga ne vas ne mene.»

Ponudil je ženi stol in jo radovedno gledal.

«Kaj morem jaz za to? Dovolj stara je, da odgovarja sama zase,» je dejala gospa Bergel, shujšana, živčno utrujena in razrvana.

Major Wolf pa je zagrozil:

«Sedaj bom moral uporabiti silo!»

«Kakor hočete, gospod major,» je ravnodušno odgovorila.

«Gospa, jutri odpotujete v taborišče. Tam boste ostali, dokler se ne vrne hči. Zdaj boste napisali Ani še eno, in to zadnje pismo. Če se ne bo vrnila živa, se bo mrtva!»

Presenetila ga je z upornostjo. Že nekoliko osivela ga je gledala, ne da bi trenila z očmi, in zazdelo se mu je, da so te oči nekako tako trmaste in uporne kot Melitine. Zato je ponovil:

«Tu imate pero in papir, jaz vam bom pa narekoval.»

Gospa Bergel ni vedela, od kod je vzela toliko moči, da je odgovorila

«Ne trudite se, gospod major. Nič več ne bom pisala. Kdo ve, kakšno usodo bi s tem pripravila svoji hčerki. Ubijte me, če hočete. Hčerki pa naj živita tako, kot sta si sami izbrali.»

Wolf je jezno stisnil ustnice «Ne vem, kako dolgo boste tega prepričanja. Svetujem vam, da se spametujete, dovolj let imate. Obveščeni smo, da govorite v jetnišnici grozne stvari in nas izzivate. Na srečo vas imajo ljudje za vrinjenko. Ne zanašajte se na nemško kri. Vaša se je povsem razvodenela. Poveljnik teh zaporov bo čez nekaj dni izgubil glavo. Se vi primerjate z njim? Mi ne poznamo šale!»

Gospa Bergel je molčala in kljubovalno gledala skozi rešetke na pokrajino, ki se je lesketala v luči poletnega sonca.

«Opozarjam vas. Počakal bom dva dni. Sicer boste s svojo trmo pogubili hčer.»

«Odločila sem se, gospod major. Prepuščam jo njeni lastni volji in usodi.»

Wolf je poklical stražarje in odpeljali so jo v samico.

Znašla se je v celici smrti. Težka vrata so se zapahnila za njo in obstaja je zravnana ob steni, kjer je skozi rešetke v lini lila medla svetloba. V takšne celice so zapirali na smrt obsojene in tiste, ki so jim hoteli zlomiti voljo.

Začudila se je sama sebi, kako da se je drznila upreti. Do preloma v njej je prišlo nenadoma. Tako se je osvobodila negotovosti zadnjih dni, ko se razen poveljnika ni nihče zmenil zanjo. Pri njem si je pridobila toliko naklonjenosti, da jo je dodelil zunanji službi, kjer je od jetnikov in jetnic spoznala resnico o jetnišnici. Prepričala se je, da ni rešitve, dokler ne propade vse, ki je ustvarilo take razmere.

Ko so se ji oči navadile na temo, je obšla zidove. Nanje so jetniki vpraskali z nohti in drugimi ostrimi predmeti svoje zadnje misli, ki so jo navdale z grozo. Tik pod oknom je brala okorne črke:

«Jutri me bodo ustrelili. Star sem sedemnajst let.»

In nekje spodaj, kjer se je že luščil belež:

«Danes mi, jutri vi. kolo sreče se vrti. Maščujte nas.»

Vpraskane črke so se ji vrtele v glavi in obledeli krvavi madeži so ji vzbujali stud. Rada bi bila podobna tistim, ki niso klonili. Toda njena upornost se je v objemu bojazni skrčila. Vendar je bilo njeno razočaranje nad Nemci tako naglo in tako temeljito, da je zamajalo njeno bistvo.

Kako naivna je bila, da je tako dolgo verjela v pravico nemškega ljudstva, ki mu gospodski narodi odrekajo pravico do življenja in uveljavljanja! V molku podzemske ječe je v mislih umorjenih podoživljala zadnje trenutke pobitih.

Padla je na kolena in z rokami otipala spraskani zid, kjer je brala:

«Težko je čakati smrti in ljubiti življenje. Ujet 20. 6. 1944.»

Nje ne bodo ubili... Saj ni ničesar zagrešila proti njim... Toda tu je vse mogoče... Nič ni nemogočega... Pokrila je obraz z dlanmi in zajokala: «Ljuba moja otroka, naj vaju bog obvaruje pri življenju.» Edina tolažba ji je bila, da se Ana, ki je bila vedno ubogljiv otrok, ni vrnila na njeno pismo. Če bi mogla, bi ji pisala: «Ostani tam, kjer si, in se ne ozri name.»

Po hodniku so peli trdi, votli koraki. Jeknilo je nekaj ostrih povelj in vrata sosednje celice so se odprla in s treskom zaprla. Presunil jo je grozljiv krik.

Kmalu potem je zunaj zaslišala škripanje peska, nekaj novih povelj in šklopotanje puškinih zapiračev.

Odkar so se bali napadov partizanskega odreda, niso več streljali v peskolomu v Dragi. Obsojence so pobijali kar na vrtu poleg kaznilnice. Poveljnik varnostne policije je to odredbo utemeljeval kot psihološki pritisk na jetnike. Po vsakem streljanju so bili nekaj dni kakor mravlje, ki jih oplazi ledeno mrzla ploha.

Major Wolf in stotnik von Graff sta stala ob eksekucijski enoti in nadzorovala usmrtitev. Na vojake je padala senca starih jablan, katerih veje so se šibile pod težo zorečih plodov. Obsojenci pa so stali na robu sveže skopane jame, na soncu, ki jim je sijalo z zahodne strani neba naravnost v oči. Bilo je pet fantov in eno dekle. Niso jih privezali h kolom ali drevesom. Drugega za drugim so privedli na rob jame in ga ustrelili. Oči jim niso zavezali, ker je poveljstvo menilo, da vojak, ki ni sposoben prenesti sovražnikovega pogleda, ni vreden, da nosi puško, sodnik pa ni vreden, da sodi.

Majorja Wolfa je oblival mrzel pot. Groza nesmisla mu je ukrivila ozke ustnice. Zaman je prepričeval generala in

ODBOJKA

V DEVETI SEZONI V B LIGI

Borovi fantje merijo letos na napredovanje v A ligo

Najnevarnejši nasprotnik «plavih» bo SPEM iz Faenze

Letos ne bo igral Uršič, katerega so poklicali k vojakom

Prihodnjo soboto bo moška odbojkarska šesterka Bora pričela z 9. zaporednim prvenstvom v B ligi. Potem, ko so si Jurkič in tovariši leta 1963 priborili status drugoligaša, so v tej kategoriji še naprej ostali in želi tudi lepe uspehe. Njihov letošnji naskok na višjo ligo bo torej deveti. «Plavim» se je v preteklih prvenstvih izmuznilo napredovanje iz različnih vzrokov, čeprav so bili blizu temu cilju. Na vrata A lige pa so neposredno potrkali v zadnjih dveh prvenstvih z osvojenim tretjim, oziroma drugim mestom.

Pred dvema letoma sta bila Minelli iz Modene in Petrarca iz Padove resnično resnejša nasprotnika in osvojitev tretjega mesta za tema dvema odličnima šesterkama je bila več kot častna. Lani so Humhalovi varovanci od Petrarce spet prekrižali račune našim fantom, ki so to pot obtičali na odličnem drugem mestu. Če se bo letos nadaljevalo «vzvratno štetje», se torej borovcem le ponuja lepa priložnost za napredovanje v A ligo. Letos v njihovi skupini namreč ni tako močnih nasprotnikov kot v zadnjih dveh letih.

Kot smo že pisali bo to prvenstvo spremenjeno: v B ligi bosta letos samo dve skupini z dvanajstimi nasprotniki, in ne tri kot v prejšnjih letih (z desetimi ekipami). Prvenstvo bo torej daljše kar lahko prinese razočaranja in nepričakovane poraze, s tem bo tudi bolj izenačeno.

Sedaj si oglejmo letošnje nasprotnike Borovih odbojkarjev.

Intrepida iz Forlija bo letošnji prvi gost naših fantov (in sicer v soboto zvečer v Ul. della Valle).

(Gasilci) Gritti iz Bergama pa so našim privržencem odbojkarske igre dobro znani saj so v preteklem prvenstvu igrali v C ligi skupaj s Krasom iz Zgonika.

Alessandria prihaja kot tretji zastopnik v tej skupini skupaj z Intrepido in Grittijem iz C lige.

Poleg teh bodo v tej skupini še igrali: Olimpia Vercelli, Cuneo, CUS Turin, Celana iz Bergama, La Torre iz Reggio Emilie, (gasilci) Ferroni iz Verone, Unipol iz Modene ter SPEM iz Faenze.

Kot smo že prej omenili imamo tri zastopnike, ki prihajajo iz nižje lige in še najboljša šesterka se nam zdi Alessandria. Olimpia Vercelli, CUS Turin in Cuneo pa so tudi v pretekli sezoni igrali v drugi odbojkarski ligi, toda v prvi skupini. Odbojkarji Celane, La Torre, Ferroni in Unipol pa so našim fantom dobro znani, saj so tudi v preteklí sezoni igrali z njimi v isti skupini B lige. Torej preostane še enajsti zastopnik SPEM iz Faenze, ki je v pretekli sezoni nazadoval v drugo ligo.

Sedaj pa si oglejmo kateri bodo našim odbojkarjem najhujši tekmeci. Slej ko prej bi morala biti to šesterka SPEM iz Faenze. Vrste tega kluba je pred kratkim zapustil mladi reprezentant Egidi, ki je prestopil k Minelliju, toda zadnje čase kaže, da si je SPEM pridobil nič manj kot dolgoletnega jugoslovanskega reprezentanta in člana Mladosti iz Zagreba Vladimira Jankoviča. Ta odbojkar je v preteklih dneh že igral v Faenzi in je s svojo duhovito in učinkovito igro navdušil tako soigralce kot tudi občinstvo, saj je ekipi SPEM uspelo premagati prvoligaša Minellija. Pripomniti pa moramo, da je bilo to srečanje prijateljsko. V primeru, da bi zaigral Jankovič v prihodnjem prvenstvu v vrstah SPEM bo to za zastopnika iz Faenze res velika in morda odločilna pridobitev.

Drugi nevaren zastopnik pa bo, vsaj na papirju, univerzitetni športni krožek iz Turina, katerega vrste bi moral letos ojačiti Bolgar Tčolov. V pretekli sezoni je ta odličen odbojkar igral za Levski iz Sofije in je obenem oblekel kar 35-krat dres bolgarske reprezentance. Vsekakor pa tudi prihod tega odličnega Bolgara ni gotov.

Nevarni nasprotniki naših fantov pa bi morali biti še La Torre, Cuneo, Olimpia Vercelli ter Unipol iz Modene, ki je v preteklosti bil celo italijanski prvak, toda pod imenom CIAM.

Ostali konkurenti pa ne bi smeli biti borovi ekipi dorasli tekmeci.

Trener in igralec prof. Sergij Veljak bo letos razpolagal z naslednjimi odbojkarji: s Klavdijem Veljakom, z Orlom, s Fučko, Plesničarjem, z Vodopivcem, s Starcem, z Možetom in Germanijem (ki je v pretekli sezoni igral za tržaški Libertas) ter z Neubauerjem, ki se je po šestih letih vrnil k Boru. V domačih nastopih bo verjetno poskušal dati trener Veljak priložnost tudi kakšnemu mlajšemu in obetajočemu odbojkarju, da bi igral. Letos pa je, žal, Borove vrste zapustil odličen tolkač Žarko Uršič, ki je moral modri dres zamenjati z vojaško suknjo.

G. F.

NOGOMET

Današnjo nogometno tekmo Borussia - Inter, ki jo bodo odigrali v 2. kolu tekmovanja za pokal evropskih prvakov, bodo jutri prikazali v registriranem prenosu po italijanski televiziji.

ATLETIKA

BEOGRAD, 19. — Jugoslovanski atlet Korica je zmagal na 20. mednarodnem tradicionalnem teku na 5000 metrov, ki ga prirejajo vsako leto na predvečer obletnice osvoboditve Beograda, po ulicah tega mesta. Teka se je udeležilo 123 atletov iz devetih držav. Drugo mesto je zavzel Anglež Allan Rushner, tretje mesto pa Italijan Giuseppe Artisone.

TENIS

V prvem kolu mednarodnega teniškega turnirja «open» v Barcelloni je Avstralec Martin Mulligan, ki stalno živi v Italiji, premagal ameriškega črnca Arthurja Asha z 2:6, 6:3, 6:4.

KOŠARKA

Ferroviario-Bor 47:34

Borova postava: Koren 4, Valter Hrvatič, Zavadlal 10, Kapič 2, Kosmina, Stojan Hrvatič 8, Šare 4, Francia 6.

Borovi mladinci so v ponedeljek na igrišču Ferroviaria odigrali prijateljske trening tekmo proti tej ekipi. Bil je to prvi nastop naših mladincev pred začetkom prvenstva. Borovci so na splošno igrali slabo. Igrali so namreč nepovezano. Najboljši v vrstah «plavih» je bil Danijel Zavadlal.

* * *

Danes bodo Borovi člani odigrali prijateljsko trening tekmo proti Italsidru, ki bo v telovadnici v Ulici Monte Cengio.

b. l.

BOKS

Bivši evropski prvak težke kategorije, Nemec Peter Weiland, verjetno ne bo več mogel stopiti v ring. V neki prometni nesreči pri Neumünstru si je zlomil obe nogi in dobil težak pretres možganov. Do nesreče je prišlo, ker se je ponoči s svojim avtom z vso močjo zaletel v neki traktir.

V NEDELJSKEM KOLU MLADINSKIH NOGOMETNIH PRVENSTEV

Juventina iztrgala obe točki Azzurri

MLADINCI

Juventina-Azzurra 2:0

O tej tekmi ni mogoče mnogo povedati, ker je trajala le 34 minut. Zaključila se je predčasno po krivdi Azzurrinega igralca št. 10, ki je zelo grobo igral in stalno protestiral. Večkrat ga je sodnik spomnil, končno pa ga je še izključil. Ker se fant ni hotel oddaljiti z igrišča, ja sodnik zaključil tekmo. Tedaj je bil rezultat že 2:0 za Juventino. Gola sta dosegla igralca iz Doberdoba Ulian in Gergolet. Če bi se tekma nadaljevala, bi Juventina svoj rezultat verjetno zvišala, saj je bila ves čas v očitni premoči.

D. R.

S. Piero — Mladost 5:1 (4:0)

MLADOST: Ferfolja, Kosič, Žuljan, Marusič, Gerin, Černic, Pahor, F. Ferfolja, Jarc, Vižintin in Frandolič.

Strelec za Mladost: Frandolič v 13. min. d. p.

Mladost je v Št. Petru ob Soči doživela poraz, ker je nastopila brez štirih svojih standardnih igralcev, in sicer so to Frandolič, Ferletič, Lavrenčič in Gergolet (v prejšnji tekmi s Pro Monfalconom so bili izključeni za teden dni). Brez njih Kraševci niso bili kos tehnično boljšim domačinom. Poraz Doberdobcev je bil zato neizbežen in vsa požrtvovalnost Slovencev v p. p. je bila zaman. Domačini so vsako pobudo gostov zatrli že na sredini igrišča. Nato pa so razvijali igro z nevarnimi protinapadi, iz katerih so dosegli štiri gole. V d. p. so skušali gostje izid popraviti, a je že v 7. min. Gerin povzročil avtogol. Pet minut kasneje je Frandolič končno dosegel častni zadetek. Opogumljena Mladost se je pognala v boj in tekma je postala bolj napeta ter uravnovešena. Izida pa niso več spremenili.

Prihodnjo nedeljo bo Mladost nastopila v Pierisu proti tamkajšnji istoimenski ekipi ob 10. uri.

F. K.

Roianese — Breg 0:1 (0:1)

BREG: C. Ota, Sancin, R. Ota, Slavec, M. Krmec, Samec, Saksida, Kocijančič, Glavina, Martini, Sovič, V. Ota.

STRELEC: Kocijančič v 10. minuti prvega polčasa.

Breg je v precej medli tekmi pokazal svojo premoč nad nasprotnikom, tako s kakovostjo svoje igre, kot tudi z ustvarjenimi priložnostmi. Martini in Kocijančič pa sta zastreljala preveč dragocenih žog, da bi bil lahko rezultat višji. Nevarno sta ogrožala nasprotna vrata, toda izkupiček ob koncu tekme je znašal le en gol. Zgodilo bi se celo lahko, da bi «plavi» odnesli le točko, če bi nasprotnik, ko je sprožil edini protinapad, ne zastreljal izredne priložnosti. Toda pobudo igre so imeli v rokah Brežani, pri katerih pa se je odvijala pretežno le preko Kocijančiča. Ta je v 10. min. tudi dosegel edini gol tekme. Glavina je dobro zalagal napadalce z zelo uporabnimi žogami in Kocijančič je dvakrat zadel prečko, Martini pa je imel manj sreče, ker je prvič igral kot srednji napadalec. V drugem polčasu je tempo igre popustil, krilci Brega pa so na sredini igrišča varno krili nasprotnike in tako je Breg ohranil obe točki.

IST

CRDA-Gaja 3:2 (1:1)

Postava Gaje: Sergij Grgič, Brass, Guštin, Križmančič (Ladi Milkovič), Crissani, Ražem, Romanazzi, Davanzo, Verše, Iztok Grgič, Grisoni.

Po lepi in razburljivi tekmi so gajevci v nedeljo doživeli poraz proti CRDA. Sploh pa kaže, da je začetek tega prvenstva za naše nogometaše kot začaran. Fantom gre namreč vse narobe. Po znani odločitvi zveze, ki je odvzela ekipi dve točki po tekmi s Primorjem in po nerodnem porazu proti Ponziani, so tokrat gajevci naleteli na dokaj pristranskega sodnika, ki je naše nogometaše predvsem v končnih minutah močno oškodoval. Ko je bilo stanje izenačeno 2:2 je namreč napadalec CRDA žogo potisnil v vrata kar z roko. Sodnik pa je zadetek priznal.

Kljub porazu, pa so gajevci tokrat s prikazano igro zadovoljili. V začetku so bili celo boljši od nasprotnikov in so tudi prvi prišli v vodstvo z Veršetom, ki je v 20. minuti dosegel prvi gol. Nasprotniki so nato odgovorili s protinapadi in dosegli izenačenje.

Gajevci so v drugem delu igre ponovno prišli v vodstvo z Veršetom, ki je v 15. minuti dosegel svoj drugi gol. Nato pa je sodnik s čudnimi odločitvami skvaril vse.

Gajevci bodo v nedeljo na Padričah igrali proti Giarizzolam ob 10.30. Za to tekmo bosta verjetno ponovno nastopila v ekipi tudi Aleksander Čuk in izključeni Marc.

b. l.

Primorje — Zaule 2:3 (1:1)

PRIMORJE: Kemperle, Blažina, S. Husu, Verša, Štoka, Šegina, Verginella (G. Husu), Milič, Locasto, Štrekelj, Černjava, 12 Ferfolja.

Strelca za Primorje: Štrekelj in Locasto.

Prosečani so preveč podcenjevali nasprotnike, kar se jim je (zlasti v prvih minutah drugega polčasa) maščevalo. Šegina, Milič in Štrekelj na sredini igrišča še niso dovolj uigrani. Tudi obramba je šepala, zlasti pa vratar, ki je kriv predvsem za tretji gol (ušla mu je žoga iz rok). V d. p. se je vrnil v napad G. Husu, ki je prvič nastopil v tem prvenstvu. Kaže, da bo njegov prihod ekipo okrepil. V p. p. je imelo Primorje ugoden veter, vendar je to izkoristilo le enkrat (Strekljev gol). Tik pred počitkom so gostje izenačili iz protinapada. V d. p. so se Prosečani pretežno le branili. Zaule so streljale iz vseh položajev in dosegle še dva gola. Locasto je lahko le znižal izid po lepi podaji Husuja.

K. M.

NARAŠČAJNIKI

Medeuzza-Sovodnje 1:2 (1:1)

Sovodnje: Devetak, Batistič, Cotič, Cijan, Malič, Petejan E., Petejan M., Uršič, Sambo, Heric, Marusič, Binik.

Goli: Petejan M., Petejan E.

Mladi Sovodenjci so končno zmagali v tekmi na tujih tleh. Smola, ki jih je spremljala v prejšnjih tekmah je končno «odšla» in tako so mladi fantje končno zaigrali na povsem sprejemljivi ravni. Srečanje je bilo v prvem delu tekme uravnovešeno.

V drugem polčasu so gostje stalno napadali in so tako zmagali povsem zasluženo. Odločilni gol je dosegel Egon Petejan, ki se je istočasno izkazal kot najboljši igralec v sovodenjskih vrstah.

— jo

Itala-Juventina 6:1

Na igrišču v Zdravščini so najmlajši juventinci bili visoko poraženi od močne enajsterice Itale iz Gradišča. Da je Itala res močna nam kažejo njeni dosedanji zadetki. V štirih tekmah je dosegla 35 golov, torej jih je Juventina prejela še relativno malo in je enega celo vrnila. Gol je dosegel Jurček Tomažič z lepim lokom čez vratarja.

Izmed igralcev Itale je bilo najmočnejše levo krilo Marin, ki je zabeležil štiri zadetke. Za Juventino so igrali Nanut, Pesenti, Glešič, Mozetič, Šošol, Marega, Marconi, Mičič, Tomažič Tabaj.

D. R.

ZAČETNIKI

Breg — Giarizzole 3:3 (2:0)

BREG: Malalan, Klun, Mičič, Grizonič, Kralj, Krevatin, Prašelj, Kraljič, Ferluga, Kuret, Jakomin.

STRELCI: 2. min. Ferluga, 20. min. Kraljič, v d.p. v 2. min. Podzidnikar ter v 14. in 18. min. Burlo.

Najmlajši Brežani so po stalni premoči v prvem polčasu v drugem delu igre popustili in po nepotrebnem oddali točko požrtvovalni ekipi Giarizzole. Veter je precej oviral potek igre, vendar je v prvem polčasu pihal Bregu v hrbet. Prvi gol je dosegel Ferluga, ko je z glavo preusmeril v mrežo Kraljičev kot. Kraljič je imel nato vrsto priložnosti in tik pred koncem polčasa je izid podvojil iz kazenskega strela. V drugem polčasu so se «plavi» strnili v obrambi, da bi uspešneje odbijali nasprotne napade. To pa jim ni uspelo. Že v začetku so prejeli gol in takoj nato je še enega «preprečila» prečka. V 9. minuti je Ferluga prisebno odvzel žogo vratarju in jo potisnil v mrežo. Nasprotniki so dosegli kmalu nato dva gola, za katera pa je delno kriv tudi vratar. V zadnjih minutah so skušali Brežani zopet obrniti izid sebi v prid, vendar so se morali zadovoljiti le s točko.

IST

Primorje — Inter SS 2:4 (1:2)

PRIMORJE: Lukša, Trobec, Ziani, Starc, Castellani, S. Bukavec, Milič, Ciullini, D. Bukavec, Buzzai, Guštin.

Strelca za Primorje: Guštin in Milič.

Primorje bi v soboto lahko dožlvelo še hujši poraz, če bi pred proseškimi vrati manj oklevali. Primorje je nekajkrat sprožilo protinapad in je celo prvo povedlo z Guštinom. Toda gostje so po tem zadetku še bolj pritisnili na proseška vrata in so dosegli dva zadetka. Tudi v d. p. se slika na igrišču ni bistveno spremenila in Inter SS je še dvakrat zadel mrežo. Drugi zadetek Primorja pa je bil dosežek Miliča iz prostega strela.

K. M.

Kot so pokazale dosedanje tekme 2. amaterske nogometne lige, v katerih je nastopal, bo Boris Milič tudi letos pri Vesni eden njenih najuspešnejših igralcev. Preteklo nedeljo je Milič dosegel zmagonosni gol za svoje moštvo (iz enajstmetrovke)

OBVESTILO

Teniški klub Gaja obvešča člane in prijatelje, da jim je učitelj na razpolago ob sobotah in nedeljah od 8. do 12. in od 14. do 21. ure. Za prijave telefonirati na štev. 226136.

Žensko odbojkarsko ekipo Sokola bo odslej treniral Damijan Pertot

Vest je sporočil na uspelem družabnem večeru Sokola podpredsednik Terčon - Moško šesterko so pripojili h Krasu

Prosvetno društvo Igo Gruden in športno društvo Sokol iz Nabrežine sta pred začetkom prosvetne in športne sezone priredila v soboto lep in uspel družabni večer, katerega se je udeležilo lepo število članov in prijateljev naše športne mladine. Prisotni so z zanimanjem sledili poročilu, ki ga je podal podpredsednik Antek Terčon, ter kratkemu kulturnemu sporedu in sicer nastopu domačega moškega pevskega zbora, ki je pod vodstvom prof. Sergija Radoviča zelo dobro zapel več slovenskih narodnih pesmi.

V začetku je predsednica društva dr. Barbara Gruden pozdravila vse navzoče, med katerimi smo opazili poslanca Albina Škerka, devinsko-nabrežinskega župana dr. Draga Legiša, ravnatelja slovenskih osnovnih šol nabrežinskega okraja Miroslava Tavčarja, tajnika SPZ Mira Kaplja ter predstavnike nekaterih slovenskih prosvetnih in športnih društev. Nato je dr. Grudnova prepustila besedo Antku Terčonu, ki je podal obširno poročilo o novih spremembah in načrtih delovanja na športnem področju ŠD Sokol v novi sezoni.

Najprej je Terčon govoril o moški odbojkarski ekipi. Ta je po lanskoletnem precej uspešnem promocijskem prvenstvu uvidela, da sama nima nikake resne možnosti za napredovanje in bi njeno nadaljnje delovanje prej škodilo kot koristilo sosednemu ŠD Kras, ki uspešno nastopa v C ligi. Zato je odbor s privoljenjem vseh članov moške ekipe sklenil, da bodo naši odbojkarji trenirali skupno z onimi od ŠD Kras. Nato je poimensko predstavil občinstvu moško odbojkarsko ekipo.

Podpredsednik Sokola, Antek Terčon, je na društvenem družabnem večeru seznanil prisotne člane in goste s številnimi novostmi, do katerih je prišlo pred letošnjo sezono v tej nabrežinski športni organizaciji

Podpredsednik Terčon se je dotaknil tudi ženske odbojkarske ekipe ter je navedel uspehe in tudi težave, ki jih imajo odbojkarice. Ekipo bo v novi sezoni treniral domačin Damijan Pertot. Dosedanji trener prof. Veljak na žalost te šesterke ne more več trenirati, ker je preveč zaposlen z moško ekipo Bora (ki se bo v novi sezoni borila za napredovanje v A ligo).

Boljši položaj pa je pri namiznoteniškem odseku. Nabrežinski igralci so se pod vodstvom trenerja Boleta gladko uvrstili v B ligo. Tekme te lige se bodo pričele čez nekaj dni. Po posvetu z igralci je odbor sklenil sprejeti v svoje vrste bivšega absolutnega italijanskega prvaka, prof. Borisa Košuto, ki bo skupno z Boletom opravljal nalogo igralca — trenerja. Nato je Terčon omenil, da bo namiznoteniški odsek organiziral v kratkem strokovni tečaj za najmlajše, ki ga bosta vodila Bole in Košuta ter je pozval starše, naj pošljejo svoje otroke na tečaj, da bi si ŠD Sokol zagotovilo stalen naraščaj v tej športni panogi.

Po poročilu je Terčon pozdravil in čestital italijanski prvakinji v namiznem tenisu, Sonji Miličevi, ki se je prav te dni vrnila iz Španije, kjer je imela več nastopov.

Po poročilu in kratkem kulturnem sporedu je sledila zakuska ter zabava pri mizah in ob kozarčku domače kapljice v prijateljskem in prisrčnem vzdušju pozno v noč.

M. M.

Na družabnem večeru Sokola je bila deležna čestitk za svoje zadnje uspehe tudi namiznoteniška igralka Sonja Miličeva, članica zgoniškega Krasa

HOKEJ NA TRAVI

V nadaljevanju svetovnega prvenstva v hokeju na travi so dosegli te izide:

1. skupina

Indija — Z. Nemčija 1:0
Kenija — Argentina 2:0

Lestvica: Indija 8 točk, Z. Nemčija, Kenija in Francija 4, Argentina 0.

B skupina

Japonska — Nizozemska 1:0
Avstralija — Španija 1:0

Lestvica: Španija in Pakistan 5 točk, Nizozemska 4, Avstralija in Japonska 3.

V polfinale so se že uvrstili Indija, Pakistan in Španija, dodatno tekmo pa bosta morali odigrati še Z. Nemčija ter Kenija za četrto mesto v polfinalu.

Slovensko planinsko društvo Trst objavlja razpored

PREDSMUČARSKE TELOVADBE

SV. JAKOB:
Ul. Montecchi (prostori PD I. Cankar). Vsak ČETRTEK od 18.00 - 19.00
BARKOVLJE:
Ul. Cerreto (društ. prostori). Vsak ČETRTEK od 17.30 - 19.00
SV. IVAN:
ODRASLI (Stadion «1. maj» - oder). Vsako SREDO od 19.30 do 21. ure. Začetek 20. t.m.
SV. IVAN:
NARAŠČAJNIKI (osnovno šolci). Vsak PONEDELJEK od 16.30 do 17.30 za 1. in 2. razred ter od 17.30 do 18.30 za 3., 4. in 5. razred. (V šolski telovadnici).
PROSEK:
V društvenih prostorih. Vpisovanje v baru Majovski. Vsak ČETRTEK od 18.00 - 19.30.
KRIŽ:
V prostorih Ljud. doma. Vsak ČETRTEK od 16.00 - 17.30.

Športno društvo Sokol iz Nabrežine priredi

NAMIZNOTENIŠKI TEČAJ

za otroke od 7. do 12. leta starosti. Prijave na sedežu društva v Nabrežini, št. 89/II, vsak ponedeljek in četrtek od 20. do 21. ure.

Na Opčinah so imeli pred kratkim mednarodno balinarsko tekmovanje za 1. trofejo zavarovalnice Alleanza. Zmagovito ekipo, openski Dopolavoro Ferroviario, sta nagradila glavni agent zavarovalnice Peroni in glavni nadzornik Feri

policijsko vodstvo, da bi opustili streljanje talcev in prepustili ta umazani posel taboriščem.

Dekle je padla s kletvijo na ustih. Videl jo je, kako bi bila najraje planila in mu zarila nohte v oči. Z vsako salvo ga je bilo manj. Vedel je, da izgublja živce. Odšel bi bil, če mu strah, da bo nekoč sam tako stal na robu jame, ne bi bil hromil nog in misli. Vedel je, da si je nadzorovanje ustrelitve izmislil podpolkovnik, ki so ga naključju zvedel, da Wolf ne prenaša pobijanja ujetih. V času, ko je želel najlepše uspehe in zadajal osvobodilnemu gibanju najhujše udarce, se po več mesecev ni pojavil v jetnišnici. Skrbno se je izogibal razkrajajočega vpliva rešetk in smrti. Zdaj pa so ga čedalje bolj obremenjevali z najbolj umazanimi posli.

Skupina mrkih žandarjev, veteranov iz prve svetovne vojne, je kot dober, čeprav že precej obrabljen stroj brezdušno polnila puške, dvigala cevi in streljala.

Wolf se je zagledal v okrvavljene grude rjave prsti, kjer se je razblinjala razdraženjiva, svetlo rdeča kri.

«Tu se vojna kot umetnost neha. To je navadna razbojniška obrt... Driska evropskega duha... S tem, kar počenjamo — bodisi mi ali naši nasprotniki, ki niso dosti drugačni od nas — ne bomo prišli do miru in ne do razjasnitve. Takšna pot vodi v čedalje hujšo zmedo. Slabši smo kot zamorci in divjaki vseh vrst, ki so komaj pokukali iz kamene dobe v civilizacijo.»

Po ustrelitvi so jetniki posuli trupla z živim apnom in jih zagrebli v turobnem molku.

Major Wolf in stotnik von Graff pa sta si ogledala še odbornike blejske organizacije, ki so jo pred kratkim razkrili. Eden izmed njih je pod težo dokazov iz ust vrinjencev spregovoril — potem ko so ga dali na natezalnico in ga krepko premlatili... Celice sta obiskala v spremstvu zasliševalcev. Pritoževali so se, da so trije jetniki nezaslišano trdovratni. Šepavega čevljarja so dan za dnem obešali v kleteh na kavlje z glavo navzdol, pa niso mogli izvabiti iz njega priznanja. Njegov sin pa je priznal vse, kar so ga vprašali. Preden so ugotovili neuporabnost njegovih izjav, je povsem zameglil preiskavo. Trmasto se je držal tudi zidar, ki je imel v hosti tri sinove. Tudi vodja organizacije, že prileten mož, je vse utajil. Ta nezaslišana trdovratnost je Wolfa razgadila. Spričo dokaj točnih poročil o organizaciji, ki jih je dostavljala njegova agentura, so bila priznanja jetnikov pičla. Zato je ukazal osebju jetnišnice, naj nadaljuje poostreni pritisk. V kleteh so našli okrvavljene, od stropa viseče trmoglavce. Molčali so in tajili tudi Wolfu. Njemu ni šlo za načelo. Hotel je doseči večji učinek, zato je pozaprl tudi nekatere manj obremenjene s svojimi sodelavci vred. Le-te je uporabil tudi v zaporih, hkrati pa jih je obvaroval pred maščevanjem.

«Ne veste, gospod major, kako tulijo pod bikovkami ti godbeniki in gasilci, ko pa začnemo zapisovati, molče ko ribe,» je dejal visoko pristriženi Linke, ki je kot strežaj neprestano plesal okoli Wolfa. Major je izrabil priložnost, da je pred nezaupljivim von Graffom kar se da napihnil uspeh:

«Vidite, gospod stotnik, komaj sem jih spravil za zapahe, že se vrstijo prošnje in intervencije z vseh strani. Ako bomo nasedali čustvom, se ne čudite, če bo neke noči poveljtšvo zletelo v zrak. Povejte to poveljniku vsaj vi, ki ste z njim v dobrih odnosih.»

Von Graff je milostno pritrdil. Zares je bil presečen nad močjo podtalne organizacije v neposredni bližini poveljstev in policijskih enot. Ni mu bilo všeč, da bo Wolf ta uspeh izrabil za obrambo proti njegovim obtožbam. Kljub temu je upal, da imajo dovolj gradiva, ki ga bo pokopalo.

«Pomislite, kako so bili predrzni,» je nadaljeval Wolf. «Pred nosom gestapa so sestavljali sezname članov odpora, pošiljali obveščevalna poročila, beležili vsote prispevkov za OF in se šli nekakšno ljudsko oblast. Slab streljal od naših bataljonov so se sestajali z banditi. Blazno... Mi smo pa mislili, da imajo morda kakšno nebore trojko.»

Ko sta se vozila nazaj, je major vprašal von Graffa, kaj misli, da se bo zgodilo z Guckom.

«Visel bo,» je odvrnil hladno von Graff.

«Ne glede na svoje dosedanje zasluge?»

«Prav nič se ne ozirajo na zasluge. Do odpadnikov moramo biti strožji kakor do sovražnika, ker so nam bolj nevarni. Na centrali sem gledal film o sodni razpravi proti voditeljem zarote in o njihovem obešenju. Počasi so jim zategovali žične zanke. Na spačenih obrazih sem spoznal, kako v takih trenutkih človek ceni zrak in vse, česar je nekoč imel preveč. Pošasten pretres se pripravlja. Vsem bodo pogledali v jetra, tudi vsakemu izmed nas.»

Potem mu je opisal, kako je strmoglavil Abwehrov šef admiral Canaris in nekateri drugi visoki šefi. Tudi to mu je povedal, kako jih meljejo v kleteh državnega varnostnega urada. Hladno in neprizadeto je razlagal:

«Vidite, gospod major. V rajhu ni dandanes nihče tako visok, da ne bi bil lahko že jutri za glavo krajši. Vsak utegne biti deležen ‚dobrot', s katerimi danes ‚gosti' druge. Le tako lahko ohrani rasa moč in čistost. To je njeno notranje vretje in zorenje. Nekateri tega ne razumejo. Po mojem pa to ni nič tragičnega. Še dobro vino, preden dozori, izvrže v penah vse, kar je nečistega.»

Wolf mu je oporekal:

«Vse je v redu. Problem je samo v tem, če si vino, pa te proglasijo za peno.»

Von Graff se je nasmehnil njegovi pripombi. Prižgal je cigareto in cinično dejal:

«To je odvisno od posameznika. Če so njegova dela čista v namenu in v posledicah, se mu ni treba bati. Meč visi nad vratovi dvoličnežev in individualistov, ki ne morejo podrediti svojih interesov vodeči ideologiji. Povem vam, da bomo prignali stvar tako daleč, da se bomo pogovarjali samo s tistimi, ki so za ali proti. Srednje poti ne bo. In tudi nevtralnih ne bo. Vse, ki dvomijo, in vse, ki so omadeževani, bomo spravili s sveta! Ne moremo dovoliti, da bi posamezni računarji uživali ob krčih rase, se nacejali z vinom zmage in se obdajali z lovorikami, ki so jih priborili drugi. Führer je odločno dejal NE za vselej!»

Wolf je prikimal, mislil pa si je: «Prekleto si nor.» Sicer pa je slutil velike težave, kakor star volk sluti vihar.

11

V Park hotelu, kjer je bil sedež poveljstva varnostne policije in varnostne službe, je bilo najživahnejše vrvenje med večerjo. Iz salona, ki je bil poln gostov, oficirjev s poveljstva in uradnic iz civilnih ustanov, so prihajali v kuhinjo živahni glasovi, pomešani z žvenketanjem vilic, nožev in porcelana.

Kuhinjske pomočnica Julka je dojemala ta hrup nekako tako, kot bi bila rahlo vročična. Restavracija se je napolnila do zadnjega kotička, pa še ni našla priložnosti, da bi se izmuznila v klet in opravila svojo nalogo. Mimo nje so hiteli natakarji s polnimi pladnji, kuharice so se drle nad pomočnicami, sredi kuhinje pa se je kot petelin po dvorišču sprehajal elegantni hotelski direktor Maks ter s svojo stasito postavo, strogimi kretnjami in pogledi vzdrževal tempo dela in red pri strežbi.

Dekle je bilo čedalje bolj nestrpno. Zdajci je stopila v shrambo potrebščin za čiščenje. Prinesla je vedro, napolnjeno z razstrelivom Nobel 808, in ga potisnila v najtemnejši kot ter pokrila s pomivalnimi cunjami. Pred nekaj dnevi je dobila obvestilo Pemčevih obveščevalcev in minerjev, da je «moka zmleta» in naj pride ponjo v bližnjo vas pod gozdovi.

S skojevko Minko sta naprosili soseda-izvoščka, da ju je s konjem peljal na dogovorjeno mesto. Tja so se peljali vsi trije brez skrbi. Mož, ki je bil znan veseljak, se je vso pot šalil z njima. V vasi sta dobili kovček z razstrelivom in navodila, kako in kam postaviti mino. Nazaj grede se je vožnja vlekla v neskončnost. Srečavali so nemške patrulje, ki bi jih ustavile. Toda Nemci se niso zmenili ne za kočijo ne za kočijaža, ki je večkrat vozil nemške ljudi na izlete.

Teden dni strahu in dvomov je prestala Julka, preden je znosila v hotel razstrelivo in je bilo vedro polno. Dva dni se je pripravljala, da bi dobro izpolnila naloge, pa naj se zgodi z vsemi temi ljudmi, ki natepajo dobro večerjo in se zalivajo z ledenim pivom — in tudi z njo — karkali že... Že dve leti je obveščala organizacijo o vsem, kar je videla in slišala v hotelu.

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 793 808 794 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/1 Telefon 33 82
Uprava TRST Ul. Montecchi 6/II Telefon 795 823

Naročnina
Mesečno 1.100 lir — vnaprej, polletna 6.100 lir, celoletna 11.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 15.500 lir. V SFRJ posamezna številka 1.— dinar, mesečna 14.— din, letna 140.— din.
Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ Tekoč račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1 «ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančno - upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sožalja 200 lir. «Mali oglasi» 50 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana».
Glavni urednik Stanislav Renko
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT - Trst

MED ČASOPISNO KAMPANJO PROTI ULSTRSKIM GVERILCEM

MOŽNI DIPLOMATSKI ZAPLETLJAJI MED LONDONSKO IN PRAŠKO VLADO

Britanska vlada odložila izjave o raziskavah v zvezi z zaplembo orožja in mučenjem v taboriščih - Med ulstrskimi gverilci naj bi bili plačanci

BELFAST, 19. — Poleg zaplenitve češkoslovaškega orožja v Amsterdamu in javne obtožbe o mučenju v ulstrskih taboriščih je britansko in predvsem severnoirsko javnost danes presenetila še druga vest, ki jo je posredoval «Evening Standard»: list poroča namreč, da se britanska obveščevalna služba ukvarja s problemom plačancev, ki naj bi jih najela severnoirska organizacija IRA in ki naj bi pomagali ulstrskim gverilcem v boju proti britanskim oblastem. Vest je imela seveda precejšen odmev, še posebno ker britanska vlada ni posredovala izidov raziskav o ostalih dveh zadevah, kot je bilo včeraj napovedano.

Odložitev britanske vlade v zvezi s posredovanjem izidov raziskav pravzaprav ni presenetila nikogar. Obe zadevi sta bili tako sveži in tako kočljivi, da si je bilo skoraj nemogoče pričakovati takojšnjega pojasnila. To pa še ne pomeni, da v zvezi z zaplenitvijo orožja in obtožbo o mučenju ni nobene nove vesti. Kar se tiče orožja napovedujejo nekateri opazovalci politične zapletljaje med britansko in češkoslovaško vlado, čeprav se London trenutno izmika uradnim poročilom ali protestom in skuša celotno zadevo obravnavati neuradno. Češkoslovaška uradna tiskovna agencija Četeka je uradno zanikala, da bi Češkoslovaška dobavljala Severni Irski orožje, pri tem pa ne omenja zaplembe orožja v Amsterdamu. Britanska vlada je baje izrazila upanje, da bodo praške oblasti sodelovale v zvezi z uvedeno raziskavo o zaplenjenem orožju in da bo celotna zadeva zaključena pred obiskom češkoslovaškega zunanjega ministra Jana Marka, ki bi moral dospeti v London 15. ali 16. novembra.

Britanske oblasti so seveda še zaostrile policijsko nadzorstvo v Ulstru. Policija pregleduje vsa letala in ladje, ki so namenjena v Ulster. Posebnega pregleda so deležne tudi krste, v katerih prevažajo v domovino Irce, ki so umrli v Angliji. (Vsako leto potuje preko britansko - ulstrske meje skoraj 500 krst). V tem trenutku je skoraj nemogoče, da bi policiji ušla tudi najmanjša količina orožja.

Ulstrska poslanka Bernardette Devlin je v današnjih izjavah v parlamentu povezala zaplembo orožja in polemiko s tem v zvezi ter mučenje v koncentracijskih taboriščih. «Napadi na britanske vojake se bodo nadaljevali — in do tedaj bodo ulstrski gverilci nabavljali orožje,» je dejala, «dokler ne bo gotovo, da so obtožbe o mučenju jetnikov v taboriščih neutemeljene.» Devlinova je dalje posredovala imena številnih policistov, za katere je znano, da kruto mučijo jetnike.

Nekoliko «grobo» zaslišavanje jetnikov pa je danes zagovarjal laburist Reginald Paget, ki je izjavil, da «ga načini zaslišavanja in razni pripomočki pri tem ne skrbijo, dokler dobljeni podatki omogočajo, da se britanskim vojakom reši življenje». Britanski notranji minister Maudling, ki je sporočil vest o odložitvi uradnih izidov raziskav, je tudi povedal, da vodi raziskavo v zvezi z mučenjem komisija, kateri predseduje Edmund Comtom (ta je že pred nekaj leti vodil raziskavo o krutostih in mučenjih v zaporih).

Vest v zvezi s plačanci je sicer bolj podobna mednarodnim detektivkam o delu tajnih služb, kot pa stvarnosti v Severni Irski. Časopis «Evening Standard» posreduje sicer precej točne podatke, ki jih pa ne utemeljuje v zvezi z najemanjem plačancev. IRA in druge manjše gverilske organizacije naj bi iskale in najemale ljudi, ki so se bojevali v Afriki, še posebno v Kongu, ali celo v Vietnamu. Potrebovala naj bi jih predvsem za uporabo komplicirane orožja in za spoznavanje najbolj zapletenih gverilskih tehnik. Poleg tega naj bi plačanci služili tudi za mednarodne stike.

Drugi del dogodkov se medtem odvija na Nizozemskem, kjer policija vztrajno išče Davida McConnella, 33-letnega voditelja najskrajnejšega krila organizacije IRA. Mc Connella so takoj ob zaplembi orožja sumili, naj bi bil predstavnik gverilcev, ki je bil zadolžen za sprejem orožja. Kljub takoj razpredeni mreži pa policiji ni uspelo da bi ga ujela. Z gverilskim voditeljem naj bi bila 23-letna študentka Moira McGuire iz Dublina. Tudi o njej ni sledu. Našli so sicer avtomobil, s katerim naj bi se bila pravočasno izmuznila agentom, do sedaj pa policiji ni uspelo dokazati, da sta kakorkoli povezana z zaplembo orožja.

PARIZ, 19. — Strokovnjaki so preračunali, da bi morala Francija imeti 134 milijonov prebivalcev, da bi dosegla dober gospodarski položaj.

Statistika ameriškega departmaja za kmetijstvo o «širini» Američank

NEW YORK, 19. — *Ameriški departma za kmetijstvo (tiskarski škrat nima nič pri tem!) izvaja vsakih 25 let statistike o «srednji širini» ameriških žensk. Pri zadnji statistiki, ki so jo izvedenci s pomočjo elektronskih naprav izvedli letos, je departma lahko ugotovil sledeče: srednja Američanka je od leta 1946 nekoliko zrastla in tehta približno 1 kg več. Na osnovi predvidevanj in sklepanj, do katerih so prišli izvedenci po pregledu podatkov, bi morala leta 2000 srednja Američanka tehtati najmanj 63 kilogramov in 600 gramov, visoka pa bo najmanj 168 centimetrov. V pasu bo ozka, boki in noge bodo sloki.*

Najbolj zanimivo pri vsem tem je, zakaj izvaja take statistike in raziskave prav departma za kmetijstvo. Ta ustanova mora namreč urejati proizvodnjo naravnih in umetnih vlaken ter tkanin, ki služijo predvsem izdelavi ženskih oblek. Zato je potrebno, da pozna vsaj približno širino oblek, na osnovi katere računa nato približno količino tkanin in vlaken, ki bodo služila v ta namen.

PO TRDITVAH BEJRUTSKEGA ČASNIKA

Iran pripravlja oborožen napad na iraške otoke v Perzijskem zalivu

Arafatov obisk v Kairu - Sovjetska zveza bo baje dala Egiptu novo strateško orožje

BEJRUT, 19. — Bejrutski filoiraški dnevnik «Al Kifah» trdi danes, da je Iran nakopičil svojo vojsko ob perzijsko-iraški meji in da so perzijska izvidniška letala kršila iraški zračni prostor.

Časnik trdi, da je Perzija izrabila priprave za proslavo 2.500 obletnice ustanovitve perzijskega cesarstva, za nakopičenje svojih vojakov v bližini iraške meje. Istočasno pa so iranska letala izvedla nekaj provokacijskih poletov nad iraškim ozemljem.

Te provokacije naj bi bile, vsaj po trditvah časnika, le začetek vojnih operacij, s katerimi bi si, Perzija hotela prisvojiti tri otoke v Perzijskem zalivu. Prav glede vprašanja teh otokov je iraški zunanji minister izrazil angleškemu veleposlaniku v Bagdadu svojo zaskrbljenost za rastočj perzijski pritisk.

Po trditvah bejrutskega lista, je perzijski šah zbral v Iranu toliko državnih vladarjev, da bi si zagotovil moralno kritje za svoje zle namere. Slavnostno vzdušje v Persepoli bi moralo omogočiti šahu, da skrivaj izvede svoj načrt, vendar diplomatski krogi predvidevajo «vročo» zimo v Perzijskem zalivu.

* * *

KAIRO, 19. — Egiptovska tiskovna agencija Men je sporočila, da je danes prispel v Egipt voditelj palestinskega odporniškega gibanja Yassir Arafat.

Arafat se je pred prihodom v Kairo mudil v Saudovi Arabiji, kjer se je z ministrskim predsednikom pogovarjal o sporu med Palestinci in jordanskimi oblastmi.

Po vesteh, ki so jih sporočili neuradni krogi, se je Arafat sestal z egiptovskim predsednikom Sadatom, s katerim se je pogovarjal o posredovanju Egipta in Saudove Arabije v sporu med jordanskimi oblastmi in palestinskim odporniškim gibanjem.

V časnikarskih krogih v Kairu se širijo govorice, da bo sodišče obsodilo na precej milo kazen Alija Sabrija in ostale ministre, ki so bili obtoženi, da so hoteli strmoglaviti predsednika Sadata. Po teh govoricah naj bi tožitelj predvsem vztrajal na obtožbi korupcije in izkoriščanja oblasti in bi opustil obtožbo veleizdaje.

* * *

JERUZALEM, 19. — Neuradni krogi v Jeruzalemu trdijo, da bo v prihodnjih dneh Sovjetska zveza poslala Egiptu novo strateško orožje, s katerim bo lahko Egipt prizadel hudo škodo Izraelu tudi na ozemlju, ki je zelo oddaljeno od fronte. Ne ve se pa še, če bo Kairo dobil rakete ali bombnike z veliko avtonomijo.

Po trditvah teh krogov, naj bi se Sovjetska zveza odločila za ta korak, da bi dobila v Egiptu zaveznika za svojo politiko na Bližnjem vzhodu.

* * *

DAMASK, 19. — Danes je prispel v sirsko glavno mesto vzhodnonemški obrambni minister Hoffman, ki se bo zadržal v Siriji do 23. oktobra.

* * *

HAIFA, 19. — Danes je v Haifi eksplodirala bomba na nekem avtobusu le nekaj trenutkov potem, ko so potniki zapustili vozilo na ukaz policije, ki je zvedela za atentat. Glasnik policije je dejal, da je eksplozija laže ranila tri potnike.

Poveljništvo «palestinske revolucije» je v svojem sporočilu objavilo, da so njeni pripadniki izvedli atentat, ki je uničil izraelski avtobus v Haifi

VAŽNA ZAHTEVA ODVETNIKOV PINELLIJEVE VDOVE

«Sodišče naj odredi nov poskus z lutko»

Na ta način bi lahko dognali dinamiko Pinellijevega padca

MILAN, 19. — Odvetnika Carlo Smuraglia in Domenico Contestabile, ki predstavljata Licio Rognini in Roso Malacarne, vdovo oziroma mater anarhista Giuseppeja Pinellija, sta danes predstavila preiskovalnemu sodniku dr. Gerardu D'Ambrosiu zahtevo po sodnem poskusu z lutko, ki naj bi pripomogel ugotoviti kako je padel Pinelli z okna četrtega nadstropja milanske kvesture. Poleg tega pa sta odvetnika zahtevala, naj sodnik dovoli izvedencem, da pregledajo sobo, v kateri so zasliševali anarhista, preden je padel.

V dokumentu, ki sta ga Smuraglia in Contestabile predložila sodniku, odvetnika trdita, da bi s poskusno lutko lahko ugotovili dinamiko Pinellijevega padca in preverili tezo o samomoru ali o umoru. Seveda bi morali temu poskusu prisostvovati tudi uradni izvedenci ali pa strokovnjaki, ki naj bi jih imenovalo sodišče. Tem bi morali poveriti nalogo, da ugotovijo dinamiko padca v primeru navpičnega padca ali pa padca z zaletom, vedno z istega okna.

V svojem dokumentu odvetnika spominjata sodišče, da so take poskuse sodni zdravniki že izvedli in da imajo zavodi za sodno medicino sredstva, da pripravijo lutke, ki imajo iste karakteristike kot telo, katerega glavne mere so znane.

Paskus z lutko sta že zahtevala odvetnika Pia Baldellija med procesom Calabresi — «Lotta continua», vendar je sodišče odbilo njuno zahtevo.

Vesoljcem se zmanjša odstotek kalija v krvi

ATLANTIC CITY, 19. — Med tiskovno konferenco v Atlantic cityju je dr. Charles Berry, zdravnik kozmonavtov izjavil, da se med bivanjem na Luni odstotek kalija v krvnem sistemu kozmonavtov znatno zniža. Zato bodo ameriški strokovnjaki verjetno omejili delovanje vesoljcev na našem umetnem satelitu.

Odstotek kalija se zmanjša, ker se človeško telo prilagodi Lunini gravitacijski sili, ki je šestkrat manjša od zemeljske. Ta pojav pa še pospeši delovanje v brezteženem stanju med poletom proti našemu naravnemu satelitu.

Dr. Berry je priznal, da ga pojav zelo skrbi. Zato bodo verjetno znatno zmanjšali delovno dobo posadke «Apolla 16» in podaljšali čas počitka.

Novo stanovanje za goste francoske vlade

PARIZ, 19. — Tajnik sovjetske komunistične partije bo verjetno zadnji gost, ki bo stanoval v «Trianonu» v Versaillesu med svojim obiskom v Franciji. Francoska vlada se je namreč odločila, da kupi Rotschildovo palačo, ki je ravno nasproti predsedniškega bivališča, in jo nameni za stanovanje za svoje najboljše goste.

Položaj, kjer se nahaja palača, se je zdel francoski vladi najbolj primeren za bivališče tako uglednih gostov. Francozi so do sedaj gostili razne vladne in državne predsednike v ravno tako odličnih palačah, ki pa so bile zelo oddaljene od središča mesta, kar je povzročalo hude preglavice francoski policiji in je tudi zelo oviralo intenziven promet Pariza.

Pet mrtvih pri poskusu pobega iz filipinskega zapora

MANILA, 19. — Predstavniki filipinske policije so danes izjavili, da so pazniki ubili pet kaznjencev, ko so ti skušali pobegniti iz zapora.

Po neuradnih vesteh so pazniki ranili tudi sedem zapornikov, medtem ko je šestim jetnikom poskus pobega uspel.

V filipinskih zaporih je že nekaj časa stanje zelo napeto, ker jetniki trdijo, da oblasti zelo slabo ravnajo z njimi.

Tudi v našem uredništvu sprejemamo prispevke za šolo-spomenik v Cerknem

PO SPOROČILU UGANDSKEGA GLASNIKA

Ostri spopadi ob meji med Ugando in Tanzanijo

Bombardiranje je prekinilo «premirje», ki je trajalo od avgusta

KAMPALA, 19. — Glasnik predsedništva ugandske republike je v Kampali sporočil, da je topništvo sosednje Tanzanije štiri ure obstreljevalo in bombardiralo ugandsko ozemlje.

Glasnik je točneje izjavil, da sta zaradi bombardiranja izgubila življenje dva jetnika v nekem zaporu ob meji in da je neki vojak bil zelo hudo poškodovan (eksplozija bombe mu je odnesla roke in noge). Bombardiranje se baje nadaljuje v bližini vasi Kikagati, 400 kilometrov južnozahodno od Kampale v bližini meje.

Današnji incidenti so prekinili premirje, ki je trajalo že od avgusta, ko so na meji med državama nastali prvi ostri spopadi. Kampalske oblasti so tudi tedaj javile, da so letala sosodnje države bombardirala kraj Kikagati. Do spopadov je prišlo, ko se je po oboroženem udaru, ki ga je izvedel sedanji ugandski predsednik Ken Idi Amin, bivši predsednik Milton Obote zatekel v Tanzanijo.

DAR ES SALAAM — Tanzanijska vlada je v uradnem poročilu javila, da so ugandske oborožene sile «še enkrat» izzvale tanzanijsko obmejno stražo. Poročilo ne posreduje točnejših vesti o naravi «izzivanja».

Pet mrtvih zaradi letalske nesreče

REIMS, 19. — Pet ljudi je danes izgubilo življenje v letalski nesreči, ki se je pripetila v pokrajini Epernay. Skupina poljedelcev je opazila vojaško letalo, ki je strmoglavilo, in se raztreščilo na tleh. Skušali so priskočiti na pomoč nesrečnikom, vendar jim zublji niso dovolili, da bi se približali letalu.

Nesreča v rudniku urana pri Bergamu

BERGAMO, 19. — Huda nesreča se je pripetila v rudniku urana pri kraju Novazza (Bergamo). Predčasna in nepričakovana eksplozija je terjala eno smrtno žrtev in dva ranjenca.

Okoliščine, ki so bile v začetku neznane, je pojasnil državni pravdnik, ki je po nesreči pregledal rudnik. Rudarji so nastavljali mine, da bi podaljšali jašek. 27-letni Andrea Pasolini je pripravljal zareze, v katere naj bi bil nastavljen dinamit, z vrtalnim strojem pa je zadel ob mino, ki so jo rudarji nastavili pred nekaj dnevi in ki iz neznanih razlogov ni počila. Ko so ranjenca prinesli iz rudnika je bilo prepozno.

Španska vas tri mesece brez sonca

SANTANDER, 19. — Španska vas Hermida ne vidi sonca za tri mesece na leto od 20. oktobra do 7. februarja. Jutri se bodo prebivalci, kot je že stara navada, zbrali na glavnem trgu in bodo pozdravili sonce, podobna slovesnost pa bo 7. februarja, ko bodo pozdravili prihod sonca.

Ta pojav ne onemogoči prebivalcem vasi delovanja, kajti visoke gore branijo vas pred mrazom.

Angleška novinarka nasilno umrla v Grčiji

ATENE, 19. — Grška policija je sporočila, da je včeraj neki mož odkril truplo angleške novinarke Ann Doroty Chapmann, ki je izginila v petek. Annin oče je izjavil, da je verjetno kdo zadavil njegovo hčer, ker je sumil, da se je preveč zanimala za politični položaj v Grčiji. Podobno mnenje je izrazil tudi eden najbolj znanih urednikov londonskega radija Bob Trevor, ki je izjavil, da je pred odhodom Chapmannova mislila na intervju z lady Flemingovo. Trevor je zabičal, naj se zanima samo za turizem in naj se ne dotika političnih vprašanj, ker je taka dejavnost v Grčiji smrtno nevarna.

TOKIO, 19. — Neznanec, ki je pred nekaj dnevi zagrozil meteorološkemu inštitutu v Tokiu, da ga bo razstrelil, če bodo njegovi funkcionarji še posredovali napačne vremenske napovedi za zadnje dva din in se je tako odrekel grožnji, da bo danes ob 10. izvedel razstrelitev.

Splošna stavka v Benetkah

BENETKE, 19. — Danes so delavci v Benetkah in v pokrajini proglasili splošno stavko, da bi protestirali proti odpustu 800 delavcev tovarne Sava Allumina, katere lastniki so se odločili, da bodo zaprli tovarno. Prvotno protestno gibanje prizadetih delavcev se je razširilo in je zajelo vso beneško pokrajino in vse delavske kategorije. Osrednja protestna manifestacija je bila v Mestrah, kjer je govoril generalni tajnik FIOM Bruno Trentin v imenu vseh treh sindikalnih organizacij.

V Portogruaro so odpustili ali so najavili odpustitev kakih sto delavcev, poleg tega pa so gospodarji tudi zmanjšali delovni urnik in vpisali delavce v dopolnilno blagajno. Ti ukrepi so še poslabšali položaj na katerega je že težko vplivala brezposelnost gradbenih delavcev.

KPI, PSI, PSIUP, KD, PSDI in PRI so podpisale skupni proglas, v katerem so pozvali vse delavce, naj se udeležijo stavke.

V San Donatu je položaj zelo podoben. Tudi tu so gospodarji zagrozili z odpustitvami in z dopolnilno blagajno, poleg tega pa so zelo povečali ritem dela in niso spoštovali določil delovne pogodbe.

V Chioggii je občinska uprava izdala proglas, v katerem je vabila vse delavce, naj se udeležijo manifestacije.

Tudi v Riviera del Brenta so gospodarji zmanjšali delovni urnik in vpisali v dopolnilno blagajno nekaj tisoč delavcev. Skoraj vse ustanove in stranke so pozvale delavce, naj se udeležijo protestne manifestacije za obrambo svojega delovnega mesta.

Vsaj polovica Indonezijcev boleha za tuberkulozo

DŽAKARTA, 19. — Predsednik indonezijske zveze proti tuberkulozi je včeraj izjavil, da najmanj polovica Indonezijcev boleha za to boleznijo in je dodal, da ima polovica bolnikov manj kot 14 let.

Zveza bo decembra sprožila veliko kampanjo, da pomaga vladi odpraviti to velikansko socialno vprašanje.

Moda za pomlad in poletje 1972

FIRENCE, 19. — V toskanskem glavnem mestu je bil davi prvi modni defile za pomlad in poletje 1972. Modni ustvarjalci so morali še enkrat presneto napeti možgane, da so vendar iztaknili še kaj novega. Osnovna težnja predstavljenih modelov pa je kljub njihovemu trudu, ali morda prav zaradi njega — raznolikost: raznolikost v dolžini kril in oblek, raznolikost v tkanini, raznolikost v barvah, raznolikost v okraskih. Skoraj bi lahko rekli, da je vse dovoljeno. Ženske bodo lahko nosile mini, midi ali maksi krila, lahko bodo podobne poduhovljenim mladenkam ali rdečeličnim pastiricam, dovolile si bodo lahko vse, imeti pa morajo eno lastnost: na vsak način in ne glede na žrtve morajo obdržati linijo ali — če je nimajo — si jo pridobiti. Moda bo prihodnje leto dovoljevala ženskam največjo prostost, postavlja pa jim tudi zelo težek pogoj — suho in vitko postavo. Tiste, ki imajo kratke noge, nekoliko obilnejše boke ali kratek vrat se bodo morale odreči modnim predlogom in si bodo morale pomagati same. Moda je popolnoma pozabila nanje, čeprav so bili današnji defileji pod geslom «moda za vse» ali «praktična moda».

Če opustimo polemiko in pregledamo razne predloge, se takoj ustavimo ob Billyju Ballu, modnem ustvarjalcu, ki je predstavil maksi in mini obleke v najrazličnejših barvah — od oranžne do temnomodre in črne, izdelane iz izredno lahkega platna, lahko pa tudi iz bombaževine. Obleke so skoraj stroge, enako ozke v pasu kot pri gležnjih, barve enotne, edini okras predstavljajo vsemogoče pentlje in pentljice v živahnih barvah, s katerimi je prevezal rokave. Zgornji del obleke je tako skoraj podoben madžarskim nošam.

Ob pregledu ostalih modelov, ki so jih predstavili razni ustvarjalci, lahko ugotovimo tudi rahel povratek v preteklost, tja do leta 1930. Morda je podobnost bolj v čevljih, nakitu in drugih okraskih kot v samih oblekah. Novost predstavljajo prav čevlji, ki so izdelani iz debele plutovine. Isto snov je uporabil Gherardini za poletni modrček, ki naj bi ga dekleta vosila z belimi hlačami ali širokimi in spredaj razklanimi krili ob morju, ko bo vročina neznosna.

Marina Lante je predstavila modele, s katerimi je ženska podobna velikonočnim pirhom: velika pentlja v laseh, pentlja spet na bluzi, pentlja na krilu in še na rokavih, pa mogoče še kje, če je le prostora.

O vprašanju «hlače ali krilo?» na današnjem defileju ni bilo govora. Skoraj bi rekli, da so bile hlače in krila zastopana v enaki meri, sicer z razliko, da so modni ustvarjalci predlagali hlače za dan in za športne priložnosti, krila pa predvsem za popoldanske in večerne ure, seveda so tudi hlače dovoljene zvečer in krila zjutraj. Pri izdelavi kompletov s hlačami so modni ustvarjalci uporabili veliko usnja, ki se pa prikaže le redkokdaj v naravnih barvah, temveč je prekrito z geometričnimi liki ali celo s cvetličnimi motivi.

Izbire bo torej prihodnje poletje kar precej, zmede verjetno tudi. Ostaja le upanje, da bodo ženske prej podlegle dobremu okusu kot predlagani modi in da bodo prav na osnovi načela «vse je dovoljeno» izbirale to, kar se najbolje prilega njihovi postavi. Sumimo namreč, da so predlagani modeli čedalje bolj primerni izključno manekenkam, ki jih slečejo po nekaj trenutkih in se z njimi ne prikažejo na cesto.

Na svetovnem prvenstvu kadilcev pipe, ki je bilo pred kratkim v Aroni (Novara), je osvojil prvo mesto Giuseppe Mancini, ki je kadil tri grame tobaka dve uri in 43 minut. Kadilci so imeli na razpolago samo eno vžigalico

RADIO TELEVIZIJA

SREDA, 20. OKTOBRA 1971

TRST A

7.15, 8.15, 11.30, 13.15, 14.15, 17.15, 20.15, 23.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Šopek slov. pesmi; 11.50 Pianist Garner; 12.10 Liki iz naše preteklosti; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Boschettijev trio; 17.20 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost književnost in priredite; 18.30 Koncert; 19.10 Higiena in zdravje; 19.20 Glasbeni vrtiljak; 19.40 Poje zbor «Lojze Bratuž» iz Gorice; 20.00 Šport; 20.35 Simf. koncert; 22.05 Zabavna glasba.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Glasbena antologija; 16.00 Simf. koncert.

KOPER

6.30, 7.00, 10.00, 12.30, 14.30, 17.00, 19.15, 22.30 Poročila; 6.40 Jutranja glasba; 8.00 Revija pevcev; 8.30 Današnji gostje; 9.00 «Preveč brihten psiček»; 10.05 Glasbena medigra; 10.30 Poslušajmo jih skupaj; 11.00 Mali koncert; 11.30 Današnje popevke; 12.00, 12.45 in 13.07 Glasba po željah; 13.30 Male umetnine velikih mojstrov; 14.15 Pojejo Peter Knight Singers; 14.40 Zabavna glasba; 15.00 Prenos RL; 15.30 Od Triglava do Jadrana; 16.00 Primorski dnevnik; 16.20 Iz priljubljenih oper; 17.10 Jugoslovanska glasba; 18.00 Lefevrov orkester; 18.15 Jazz; 18.35 Plošče; 19.30 Prenos RL; 22.15 Pop jazz; 22.35 Komorna glasba; 23.00 Prenos RL.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 20.00, 23.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Jutranje popevke; 9.15 Vi in jaz; 10.35 G. Verdi: «Otello»; 12.10 Direktni prenos iz Ul. Asiago; 13.15 Začnimo takoj; 14.00 Popoldanski glasbeni spored; 15.00 Otroški kotiček; 16.20 Za zas mlade; 18.15 Nove ital. popevke; 19.00 Odlomki iz oper; 19.30 Popevke in motivi slavnih glasbenih komedij; 20.20 G. Parenti: «La Draghignazza», rad. priredba; 21.55 Koncert pianistke Marise Candeloro; 22.25 Skeči.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 19.30, 22.30, 24.00 Poročila; 7.40 Pojeta Françoise Hardy in Ugolino; 8.40 Barve in zvoki orkestra; 9.50 E. Zola: «V raju gospa»; 10.05 Popevke; 10.35 «Otto piste»; 12.40 «Formula uno»; 13.50 in 18.05 Kako in zakaj; 14.00 Plošče; 15.00 Ne vse, toda o vsem; 15.40 Popoldanski spored; 18.45 Neapeljske popevke; 19.55 Prenos nogometnega srečanja Borussia-Inter; 21.50 Svet opere; 22.45 Marilyn, radijska priredba; 23.05 Lahka glasba.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.00 Paganinijevi koncerti; 11.35 Ital. sodobna glasba; 12.20 Vzporedna glasba; 13.00 Medigra; 14.30 Skrajšana opera: «La mascotte»; 15.30 Portret avtorja; 16.15 «Sovražnika», radijska igra; 17.35 Glasba izven sheme; 18.35 Lahka glasba; 18.45 Mali planet; 19.15 Vsakovečerni koncert; 20.15 Kitajska v zahodnem zgodovinopisju; 21.30 Osmi mednarodni festival sodobne umetnosti v Royanu; 22.25 Literati in glasba v XIX. stoletju v Italiji.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 9.15 Ital. sodobna glasba; 9.45 Baročni koncert; 10.20 Odlomki iz oper; 11.00 Medigra; 12.00 Glasba XIX. stoletja; 12.20 Plošče v izložbi; 13.25 Simf. koncert; 15.30 Komorna glasba — stereo.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.30, 22.00, 23.00, 24.00 Poročila; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Za mlade radovedneže; 9.25 Vesela godala; 9.40 Iz glasbenih šol; 10.20 Pri vas doma; 12.10 Jules Massenet: odlomki iz opere «Manon»; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 «Od vasi do vasi» z domačo pesmijo; 13.15 Zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 Poje moški zbor Laško; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.40 Albert Roussel: Aragonski prazniki — baletna suita; 16.00 «Vrtiljak»; 16.40 Z londonskim festivalskim orkestrom; 17.10 Jezikovni pogovori; 17.25 Naša glasbena galerija; 18.15 Priljubljene slovenske popevke; 18.40 Naš razgovor; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana v stereo studiu; 22.15 S festivalov jazza: Kvartet Hal Singer ZDA; 23.05 Literarni nokturno: iz stare ruske književnosti; 23.15 Od popevke do popevke.

ITAL. TELEVIZIJA

12.30 Kulturna oddaja; 13.00 Oddaja za lovce; 13.30 Dnevnik; 14.00 Popis prebivalstva 1971; 17.00 TV za najmlajše: Igra stvari; 17.30 Dnevnik; 17.45 TV za otroke: komični filmi S. Laurela in O. Hardyja; 19.15 Kulturna oddaja; 19.45 Šport in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Živeti v...; 22.00 Športna sreda; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Celovečerni film: «Smehljaj v poletni noči».

JUG. TELEVIZIJA

8.15 TV v šoli; 16.00 Športno popoldne; 17.05 Šah: Fisher : Petrosjan; 17.50 H. Ch. Andersen: Jelka; 18.15 Obzornik; 18.30 Zabavno-glasbena oddaja; 19.00 Mozaik; 19.05 Na sedmi stezi; 19.30 Naš ekran; 20.00 TV dnevnik; 20.30 Monitor; 21.30 J. Haydn: Koncert za čelo in orkester; 21.55 Naš vsakdan: «Eppur si muove»; 22.25 Poročila.

KOPRSKA BARVNA TV

20.00 Otroški kotiček: risanke; 20.15 Dnevnik; 20.30 Clark Gable; 21.20 Stare zagrebške pesmi.